

Centralna Banka Republike Kosovo

Finansijski izveštaji

na dan i za godinu koja se završava 31. decembra 2019. godine

sa Izveštajem Nezavisnog Revizora

Sadržaj	Strana
Izveštaj Nezavisnog Revizora	1-3
Izveštaj o finansijskom stanju	4
Sveobuhvatan izveštaj o prihodima	5
Izveštaj o promenama na kapitalu	6
Izveštaj o tokovima gotovine	7
Napomene uz finansijske izveštaje	8 - 49

Izveštaj nezavisnog revizora

Grant Thornton LLC
Rr. Rexhep Mala 18
10 000 Pristina
Kosovo
T +381 38 247 771
+381 38 247 801
F +381 38 247 802
www.grantthornton-ks.com

Za Odbor Centralne Banke Republike Kosovo

Mišljenje

Obavili smo reviziju priloženih finansijskih izveštaja Centralne Banke Republike Kosovo (u daljem tekstu "Centralna banka"), koji obuhvataju izveštaj o finansijskom stanju na dan 31. decembar 2019. godine i izveštaj o dobiti ili gubitku i ostalim sveobuhvatnim prihodima, izveštaj o promjenama na kapitalu i izveštaj o tokovima gotovine za godinu koja se završava na navedeni datum, kao i pregled značajnih računovodstvenih politika i napomena uz finansijske izveštaje.

Prema našem mišljenju, priloženi finansijski izveštaji fer prikazuju, u svim materijalnim značajnim aspektima, finansijski položaj Centralne banke na dan 31. decembar 2019. godine, rezultate njenog poslovanja i novčane tokove za godinu koja se završava na navedeni datum, u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja ("MSFI").

Osnova za mišljenje

Obavili smo reviziju u skladu sa Međunarodnim revizijskim standardima (MRS). Naše odgovornosti, u skladu sa navedenim standardima su opisane u ovom izveštaju u odjeljku o revizorskim odgovornostima za reviziju finansijskih izveštaja. Mi smo nezavisni od Centralne banke u skladu sa Kodeksom etike za profesionalne računovođe Odbora za međunarodne standarde etike za računovođe (IESBA Kodeksom) kao i u skladu sa etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju finansijskih izveštaja Centralne banke u Kosovo i ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti u skladu sa tim zahtjevima. Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo dobili dovoljni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

Druga pitanja

Finansijski izveštaji Centralne Banke Republike Kosovo za godinu koja je završila 31. decembra 2018. godine revidirao je drugi revizor koji je izrazio nemodifikovano mišljenje o tim finansijskim izveštaja 20. maja 2019. godine.

Odgovornosti rukovodstva i onih koji su zaduženi za upravljanje finansijskim izveštajima

Rukovodstvo je odgovorno za sastavljanje i fer prezentaciju finansijskih izveštaja u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja i za one interne kontrole za koje rukovodstvo odredi da su potrebne za omogućavanje sastavljanja finansijskih izveštaja, a koji su bez značajnog pogrešnog prikaza usljed prevare ili greške.

U sastavljanju finansijskih izveštaja, rukovodstvo je odgovorno za procjenjivanje sposobnosti Centralne banke da nastavi s poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju i objavljivanje, ako je primjenjivo, pitanja povezanih s vremenski neograničenim poslovanjem i korištenjem računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja.

Odbor Centralne Banke Republike Kosovo je odgovoran za nadgledanje procesa finansijskog izveštavanja Centralne banke.

Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izveštaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome jesu li finansijski izveštaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prevare ili greške i izdati revizorski izveštaj koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je viši nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu s MRS uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prevare ili greške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili u zbiru, utiču na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovu tih finansijskih izveštaja.

Kao sastavni dio revizije, u skladu sa MRS, stvaramo profesionalno prosuđivanje i odražavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi takođe:

- Prepoznavamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikaza finansijskih izveštaja, zbog prevare ili greške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikaza nastalog uslijed prevare je veći od rizika nastalog uslijed greške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno ispuštanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola;
- Stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrola Centralne banke;
- Ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika, razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorilo rukovodstvo;
- Zaključujemo o primjerenosti korištenja računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja koju koristi rukovodstvo i, temeljno na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Centralne banke da nastavi s poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pažnju u našem revizorskom izveštaju na povezane objave u finansijskim izveštajima ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modifikujemo naše mišljenje. Naši zaključci se temelje na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma našeg revizorskog izveštaja. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu uzrokovati da Centralna banka prekine s nastavljanjem poslovanja po vremenski neograničenom poslovanju;
- Ocjenjujemo ukupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izveštaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li finansijski izveštaji, osnovne transakcije i događaje na način kojim se postiže fer prezentacija.

Ostvarili smo komunikaciju sa Odborom Centralne Banke Republike Kosovo u vezi sa, između ostalog, planiranim obimom i vremenom obavljanja revizije i značajnih rezultata revizije, uključujući bilo koje značajne nedostatke interne kontrole koje smo identifikovali tokom naše revizije.

Grant Thornton LLC
Prishtina,
12. jun 2020. godine

S. Stavrikj
Suzana Stavrikj
Pravni revizor

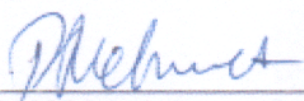
Centralna Banka Republike Kosova

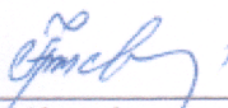
Izveštaj o finansijskom stanju

Na dan 31. decembar 2019. godine

<i>U hiljadama evra</i>	Napomena	2019	2018 Ponovo iskazano
Sredstva			
Gotovina	7	302,166	285,376
Tekući računi sa stranim bankama	8	108,863	34,797
Hartije od vrednosti (Trezorski zapisi i Državne obveznice)	9	576,616	758,207
Depoziti sa stranim bankama	10	248,864	183,576
Sredstva vezana za MMF	11	298,345	326,051
Imovina i oprema	12	4,967	5,016
Nematerijalna sredstva	13	1,945	1,790
Ostala sredstva	14	1,700	1,411
Sredstva ukupno		1,543,466	1,596,224
Obaveze			
Obaveze prema domaćim komercijalnim bankama	15	414,942	343,394
Obaveza prema računima povezanim sa MMF-om	16	297,236	321,854
Obaveze prema vladinim institucijama	17	719,819	762,901
Obaveze prema javnim i komercijalnim institucijama	18	52,167	110,863
Obaveze od zaduživanja	19	2,266	2,266
Ostale obaveze	20	1,778	1,797
Obaveze ukupno		1,488,208	1,543,075
Kapital i rezerve			
Ovlašćeni kapital	21	30,000	30,000
Rezervni fond	21a, 29	22,622	21,215
Rezerve od revalorizacije		527	-
Neto rezultat (zadržane zarade)		2,109	1,934
Kapital i rezerve ukupno		55,258	53,149
Obaveze, kapital i rezerve ukupno		1,543,466	1,596,224

Ovi finansijski izveštaji prikazani su odobreni od strane rukovodstva CBK-a dana 12 June 2020 godine i potpisan u njeno ime od strane:

Fehmi Mehmeti
Guverner

Faton Ahmetaj
Direktor za planiranje i finansijsko
izveštavanje

Centralna Banka Republike Kosova

Sveobuhvatan izveštaj o prihodima

31. decembra 2019. godine

<i>U hiljadama evra</i>	Napomena	2019	2018 Ponovo iskazano
Prihodi od kamate			
Prihodi od kamate		3,529	2,826
Rashodi od kamate		(1,599)	(982)
Neto prihodi od kamate	22	1,930	1,844
Prihodi od naknada i provizija			
Prihodi od naknada provizija		2,798	2,252
Rashodi od naknada provizija		(576)	(332)
Neto prihodi od naknada i provizija	23	2,222	1,920
Prihodi od regulativne aktivnosti i ostali poslovni prihodi			
Prihodi od regulativne aktivnosti	24	4,956	4,451
Prihodi od grantova	20, 25	120	98
Ostali poslovni prihodi	26	8	11
Dobitak /(gubitak) od kursne razlike	29	248	527
Poslovni prihodi		9,484	8,851
Administrativni rashodi (poslovni)			
Rashodi osoblja	27	(4,989)	(4,407)
Deprecijacija i amortizacija	12,13	(1,041)	(1,029)
Opšti i administrativni rashodi	28	(1,451)	(1,227)
Administrativni rashodi (poslovni)		(7,481)	(6,663)
Finansijski rezultat pre rezervisanja za očekivane kreditne gubitke		2,003	2,188
Rezervisanja za očekivane kreditne gubitke, neto smanjenje / (povećanje)		106	(254)
Neto profit za godinu		2,109	1,934
Ostala sveobuhvatna dobit		-	-
Ukupni sveobuhvatni prihod za godinu		2,109	1,934

Napomene od 1 do 33 su sastavni deo ovih finansijskih izveštaja

Centralna Banka Republike Kosova

Izveštaj o promenama na kapitalu

Za godinu završenu 31. decembra 2019.

	Kapital	Rezervni fond	Rezerve revalorizacije	Zadržane zarade (Neto Rezultat/i)	Ukupno
<i>U hiljadama evra</i>					
Stanje 1. januara 2018.	30,000	22,683	-	(881)	51,802
Uticaj usvajanja MSFI 9	-	-	-	(587)	(587)
Ponovo iskazano stanje na dan 1. januara 2018	30,000	22,683	-	(1,468)	51,215
Transfer u rezervni fond	-	(1,468)	-	1,468	-
Ukupno zakonom zahtevane transakcije	-	(1,468)	-	1,468	-
Dobit za godinu (ponovo iskazano)	-	-	-	1,934	1,934
Ostali sveobuhvatni prihodi	-	-	-	-	-
Ukupno sveobuhvatni prihodi za godinu	-	-	-	1,934	1,934
Ponovo iskazano stanje 31. decembra	30,000	21,215	-	1,934	53,149
Transfer u rezervni fond	-	1,407	527	(1,934)	-
Ukupno zakonom zahtevane transakcije	-	1,407	527	(1,934)	-
Dobit za godinu	-	-	-	2,109	2,109
Ostali sveobuhvatni prihodi	-	-	-	-	-
Ukupno sveobuhvatni prihodi za godinu	-	-	-	2,109	2,109
Stanje 31. decembra 2019.	30,000	22,622	527	2,109	55,258

Proradne napomene od 1 do 33 su sastavni deo ovih finansijskih izveštaja

Centralna Banka Republike Kosovo

Izveštaj o tokovima gotovine

Za godinu završenu 31. decembra 2019.

U hiljadama evra

	Napomena	2019	2018 Ponovo iskazano
Tokovi gotovine iz poslovnih aktivnosti			
Godišnja dobit		2,109	1,934
<i>Korekcije za:</i>			
Deprecijacija	12	645	657
Amortizacija	13	396	372
Prihodi iz grantova	25	(120)	(98)
Rezervisanja za očekivane kreditne gubitke		(106)	254
Prihodi od kamate	22	(3,529)	(2,826)
Rashodi od kamate	22	1,599	982
		994	1,274
Promene u hartije od vrednosti		180,493	(162,114)
Promene u depozitima sa stranim bankama		(65,942)	(114,999)
Promene u sredstvima povezanim sa MMF-om		27,520	(147)
Promene u ostalim sredstvima		(289)	7,690
Promene u obavezama prema domaćim komercijalnim bankama		71,548	11,568
Promene u obavezama prema računima vezanim sa MMF-om		(24,434)	3,093
Promene u obavezama prema vladinim institucijama		(43,082)	(48,439)
Promene u obavezama prema javnim i komercijalnim institucijama		(58,696)	15,055
Promene u ostalim obavezama		80	(152)
		89,298	(287,171)
Primljene kamate		4,814	(1,372)
Plaćene kamate		(1,783)	(837)
Neto priliv gotovine iz /(korišćene u) poslovnim aktivnostima		92,329	(289,380)
Tokovi gotovine iz investicionih aktivnosti			
Nabavka opreme	12	(596)	(364)
Nabavka nematerijalne imovine	13	(551)	(77)
Neto gotovina korišćena u investicionim aktivnostima		(1,147)	(441)
Tok gotovine iz investicionih aktivnosti			
Prihodi od grantova		21	-
Neto priliv gotovine iz finansijskih aktivnosti		21	-
Neto povećanje/(smanjenje) gotovine i njenih ekvivalenata		91,202	(289,821)
Gotovina i njeni ekvivalenti 1. januara		328,907	618,728
Gotovina i njeni ekvivalenti 31. decembra	30	420,109	328,907

Proradne napomene od 1 do 33 su sastavni deo ovih finansijskih izveštaja

Centralna Banka Republike Kosovo

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završila 31. decembra 2019. godine
(u hiljadama evra, osim ukoliko nije drugačije navedeno)

---

1. Izveštajni subjekat

Centralna Banka Republike Kosovo (u daljem tekstu „CBK“ ili „Banka“), naslednica Centralne bankarske uprave Kosova, je nezavisni pravni entitet sa punim ovlašćenjima kao pravno lice prema primenljivom zakonu u Republici Kosovo. CBK je posebni javni subjekat sa ovlašćenjem licenciranja, vršenje nadzora i regulisanje finansijskih institucija u Republici Kosovo. Banka postupa u skladu sa Zakonom br. 03/L-209 o „Centralnoj banci Republike Kosova“, u daljem tekstu kao („Zakon o CBK-u“). Prema ovom zakonu, osnovni ciljevi CBK-a su sledeći:

- da podstiče i održava stabilan finansijski sistem, uključujući i bezbedan, pouzdan i efikasan platni sistem.
- da doprinosi postizanju i održanju unutrašnje stabilnosti cena.
- da podržava opšte ekonomske politike Vlade.

Kako je propisano u Zakonu, CBK treba da deluje u skladu sa principima otvorene tržišne ekonomije sa slobodnom konkurencijom, favorizujući efikasno raspoređivanje resursa.

CBK deluje iz svojih glavnih kancelarija u Prištini. Zvanična adresa kancelarije CBK-a je sledeća:

Ul. Garibaldi br. 33

Priština, Kosovo.

Odbor Centralne Banke, Izvršni odbor i guverner

Organi odlučivanja CBK-a su Odbor Centralne Banke, Izvršni odbor i guverner. Prema članu 34. stav 2. i privremene odredbe člana 79. stav 2. Zakona o CBK-u, Odbor Centralne Banke se sastoji od guvernera, i četiri neizvršnih člana¹ i odgovoran je za nadzor sprovođenja politike, kao i nadzor nad administracijom i poslovanjem CBK-a.

Dana 31. decembra 2019. godine, Odbor Centralne Banke su činili sledeći članovi:

- Flamur Mrasori – Predsednik odbora (neizvršni)
- Fehmi Mehmeti – Guverner
- Behxhet Brajshori – Član (neizvršni)
- Nuhi Ahmeti – Član (neizvršni)

Izvršni odbor su 31. decembra 2019. godine činili Guverner, koji je predsedavajući kao i dva zamenika guvernera, i odgovoran je za sprovođenje politike CBK-a kao i za njeno poslovanje.

2. Osnova pripremanja

a) Izjava o usklađenosti

Finansijski izveštaji su sastavljeni u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja („MSFI“).

b) Osnova merenja

Finansijski izveštaji su pripremljeni na osnovu merenja specifikovanih od strane MSFI-a za svaku vrstu sredstava, obaveza, prihoda kao i rashoda. Osnova merenja je u potpunosti prikazana u računovodstvenim politikama u napomeni 3 koja je data u nastavku.

---

¹ Pozicija jednog neizvršnog člana je slobodna za popunjavanje.

Centralna Banka Republike Kosova

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završila 31. decembra 2019. godine

(u hiljadama evra, osim ukoliko nije drugačije navedeno)

---

2. Osnova pripremanja (nastavak)

c) Funkcionalna i izveštajna valuta

Ovi finansijski izveštaji prikazani su u evrima („EUR“), koja je funkcionalna valuta CBK-a, osim ukoliko nije drugačije navedeno u analitičkoj napomeni. Ukoliko nije navedeno drugačije, finansijska informacija prikazana u evrima je zaokružena na približnu hiljadu.

d) Upotreba procenjivanja i rasuđivanja

Pripremanje finansijskih izveštaja zahteva od rukovodstva da vrši rasuđivanja, procene i pretpostavke koje utiču na primenu politike i izveštavanjem vrednostima sredstava i obaveza, prihoda i rashoda. Faktički rezultati mogu se razlikovati od onih procenjenih.

Procene i pretpostavke se razmatraju u kontinuitetu. Promene računovodstvenih procena priznaju se u periodu u kojem je promena izvršena i u narednim periodima ukoliko su one uticane. Posebno, informacije u vezi sa značajnim oblastima o proceni nesigurnosti i značajnih odluka u primeni računovodstvenih politika koje imaju značajan uticaj na primljene iznose u finansijskim izveštajima prikazani su u napomeni br. 5.

Računovodstvene politike koje su prikazane u nastavku konsistentno su primenjene u svim periodima koji su predstavljeni u ovim finansijskim izveštajima.

3. Značajne računovodstvene politike

a) Značajne računovodstvene politike

Transakcije u stranoj valuti se procenjuju u funkcionalnoj valuti po srednjem kursu koji je važio na dan transakcije. Monetarna sredstva i obaveze u stranoj valuti na datum izveštajnog perioda, proračunata su u funkcionalnu valutu po kursu koji je važio na taj datum. Dobit ili gubici od stranih valuta za monetarne stavke predstavljaju razliku između troškova amortizacije u funkcionalnoj valuti na početku perioda, korigovane za efektivnu kamatu i plaćanja u toku perioda, i troškove amortizacije u stranoj valuti iskazanoj u funkcionalnoj valuti po kursu na kraju perioda. Ne-monetarna sredstva i obaveze u stranoj valuti koja se odmeravaju po fer vrednosti su procenjene u funkcionalnu valutu po kursu koje je važio na dan na kojem je fer vrednost bila određena. Razlike stranih valuta nastale od procenjivanja priznaju se kao dobit ili gubitak.

b) Kamata

Prihodi i rashodi od kamata se priznaju kao dobit ili gubitak korišćenjem metoda efektivne kamatne stope. Efektivna kamatna stopa je stopa koja umanjuje buduće gotovinske isplate ili uplate kroz očekivano trajanje aktive ili finansijske obaveze (ili gde je moguće za jedan kraći period), do bilansne vrednosti aktive ili finansijske obaveze. Efektivna kamatna stopa se utvrđuje pri pravnom priznavanju aktive ili finansijske obaveze i ne pregledava se posle toga.

Obračun efektivne kamatne stope uključuje sve plaćene ili primljene naknade i iznose ili transakcione troškove, kao i popuste ili premije koje su sastavni deo efektivne kamatne stope.

Troškovi transakcije su dodatni troškovi koji se mogu direktno pripisati nabavci, izdavanju ili otuđenju aktive ili finansijske obaveze.

Prihodi i rashodi prikazani od kamate prikazani kao gubitak ili dobit uključuju kamate na aktivu ili finansijske obaveze po troškovima amortizacije na bazi efektivne kamatne stope.

3. Značajne računovodstvene politike (nastavak)

c) Naknada i provizije

Prihodi i rashodi od naknada i provizija koja su sastavni deo efektivne kamatne stope aktive ili finansijske obaveze uključeni su u obračun efektivne kamatne stope.

Ostali prihodi od naknada i provizija, uključujući transakcione naknade za poslovne račune, naknade za transfer sredstava i naknade za licence priznaju se kada je izvršena usluga u vezi sa njima.

Ostali rashodi za naknade i provizija odnose se uglavnom na transakcione i uslužne naknade, koje se rashoduju kada je usluga primljena.

d) Beneficije zaposlenih

CBK uplaćuje doprinose za obavezno socijalno osiguranje koji utvrđuju penzijske beneficije zaposlenih po penzionisanju. Ovi doprinosi su svrstani prema planu za definisane doprinose na osnovu kosovskog zakonodavstva. Doprinosi CBK-a se zadužuju kao rashodi u izveštaju o prihodima u trenutku kada isti nastanu.

e) Porez i podela dobitka

CBK je oslobođen poreza na dobit prema Zakonu br. 03/L-209, koji je usvojen 22. jula 2010. godine. Vidite napomenu 4 (f) o tome kako CBK raspoređuje svoj dobit.

f) Finansijska sredstva i finansijske obaveze

Klasifikacija finansijskih sredstava i finansijske obaveze

CBK je primenio MSFI 9 Finansijski instrumenti (revidiran u julu 2014.) i s tim povezane posledične izmene drugih MSFI standarda koji su na snazi za godišnje razdoblje koje započinje 1. januara 2018. ili kasnije.

Pored toga, CBK je usvojio posledične izmene MSFI 7 Finansijski instrumenti: Objavljivanja koja su primenjena na obelodanjivanja za 2019. godinu i uporedni period.

MSFI 9 uveo je nove zahteve za:

- 1) klasifikacija i merenje finansijske imovine i finansijskih obaveza,
- 2) Umanjenje vrednosti finansijskih sredstava i
- 3) Opšte računovodstvo zaštite.

Detalji ovih novih zahteva kao i njihov uticaj na finansijske izveštaje CBK-a opisani su u daljem tekstu.

CBK je primenio MSFI 9 u skladu sa prelaznim odredbama utvrđenim u MSFI 9.

(a) Klasifikacija i merenje finansijske imovine i finansijske obaveze

Datum inicijalne primene (tj. Datum na koji je CBK procenio postojeću finansijsku imovinu i finansijske obaveze u skladu sa zahtevima MSFI 9) je 1. januara 2018. Shodno tome, CBK je primenio zahteve MSFI 9 na instrumente koji i dalje se priznaju od 1. januara 2018. i nije primenjivala zahteve na instrumente koji su odustali od 1. januara 2018. godine.

Centralna Banka Republike Kosova

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završila 31. decembra 2019. godine

(u hiljadama evra, osim ukoliko nije drugačije navedeno)

---

3. Značajne računovodstvene politike (nastavak)

f) Finansijska sredstva i finansijske obaveze (nastavak)

Finansijska imovina CBK-a uključena u ove finansijske izvještaje klasificirana je kao finansijski instrumenti po amortiziranom trošku (po modelu drži se za naplatu) i sastoji se iz gotovine i gotovinskih ekvivalenta, vrijednosnih papira, depozitnih računa kod nerezidentnih banaka, sredstva povezana s MMF-om i druge imovine.

Finansijsko sredstvo se meri po amortizovanom trošku ako ispunjava oba sledeća uslova i nije označeno kao po FVTPL (fer vrednost kroz gubitak dobiti):

- imovina se drži u okviru poslovnog modela čiji je cilj zadržavanje sredstva za naplatu ugovornih novčanih tokova; i
- ugovorni uslovi finansijskog sredstva nastaju na određene datume u gotovinske tokove koji su isključivo plaćanja glavnice i kamata (SPPI) na preostali iznos glavnice.

CBK klasificira sve svoje finansijske obaveze mjerene po amortiziranom trošku primjenom metode efektivne kamatne stope. Prihodi od kamata ili rashodi od kamata po osnovu finansijskih obaveza mjerenih po amortiziranom trošku priznaju se u računu dobiti i gubitka.

Finansijske obaveze koje se vrednuju po amortizovanom trošku uključuju obaveze prema domaćim bankama, državnim institucijama, javnim i komercijalnim subjektima, MMF-a, pozajmica i drugih finansijskih obaveza.

i. Priznavanje

Pri početnom priznavanju, finansijsko sredstvo se klasificira mjereno po: amortiziranom trošku (AC), fer vrijednosti kroz drugi sveobuhvatni prihod (FVOCI) ili fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka (FVTPL).

Finansijska imovina ili finansijska obaveza se prvobitno priznaju po odgovarajućoj vrednosti, kojoj se dodaje, za stavku koja nije po odgovarajućoj vrednosti kroz dobit ili gubitak, transakcioni troškovi koji se mogu direktno pripisati njihovom sticanju ili izdavanju.

Kao što je gore spomenuto, CBK u svojim knjigama drži samo finansijske instrumente po amortiziranom trošku, koji ispunjavaju kriterijume modela zadržavanja za prikupljanje gotovinskih tokova.

ii. Reklasifikacija

Finansijska imovina CBK-a nije reklasifikovana posle početnog inicijalnog priznavanja, osim u periodu nakon što CBK promeni svoj poslovni model upravljanja finansijskom imovinom. Vrednost zapreka procenjuje se kroz interni ECL model CBK-a.

iii. Odjava

CBK odjavljuje aktivu kada ugovorna prava na tokove gotovine od finansijskog sredstva prestaju da važe, ili prenese ugovorno pravo na primanje ugovorenih tokova gotovine od aktive u transakciju u koju prenosi u značajnoj meri sve rizike i dobit od vlasništva nad finansijskim sredstvom. Svaka kamata u prenesenim aktivama koja je stvorena ili zadržana od strane CBK-a, priznaje se kao posebno sredstvo ili obaveza.

Po odjavi finansijskih sredstva, razlika između knjigovodstvene vrednosti sredstva (ili knjigovodstvene vrednosti dodeljene delu sredstva u transakciji), i zbira (i) dobijenih naknada (uključujući i nova dobijena sredstva minus svaka nova pretpostavljena obaveza) i (ii) bilo kojeg kumulativnog dobitka ili gubitka koji je priznat u drugim sažetim dobicima, prepoznaje se kao dobit ili gubitak.

Centralna Banka Republike Kosova

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završila 31. decembra 2019. godine

(u hiljadama evra, osim ukoliko nije drugačije navedeno)

3. Značajne računovodstvene politike (nastavak)

f) Finansijska sredstva i finansijske obaveze (nastavak)

CBK ulazi u transakcije pri čemu prenosi imovinu koja je priznata na osnovu njenog bilansa stanja, ali zadržava ili sve ili u velikoj meri sve rizike i koristi prenesene imovine ili njihov deo. U takvim slučajevima prenesena imovina se ne ukida. Primeri takvih transakcija su posudbe hartija od vrednosti i transakcije prodaje i otkupa.

U transakcijama u kojima CBK niti zadržava niti prebacuje u suštini sve rizike i koristi vlasništva nad finansijskim sredstvom i zadržava kontrolu nad imovinom, CBK nastavlja da prepoznava imovinu u meri u kojoj je stalno uključeno, a koja je određena visinom kojoj je izložena promenama vrednosti prenesenog sredstva.

CBK odjavljuje finansijsku obavezu kada su ugovorne obaveze odložene, ukinute ili kada prestanu da važe.

iv. *Izmene finansijske imovine i finansijskih obaveza*

Ako su uslovi finansijskog sredstva modifikovani, CBK procenjuje da li su novčani tokovi modifikovanog sredstva bitno različiti. Ako su novčani tokovi bitno različiti, smatra se da su ugovorna prava na gotovinske tokove iz prvobitnog finansijskog sredstva istekla. U ovom slučaju, originalno finansijsko sredstvo se ukida (videti (iii)), a novo finansijsko sredstvo se priznaje po fer vrednosti.

Ako novčani tokovi modifikovanog sredstva iskazanog po amortizovanom trošku nisu suštinski različiti, tada promena ne rezultira prestankom priznavanja finansijskog sredstva. U ovom slučaju CBK preračunava bruto knjigovodstvenu vrednost finansijskog sredstva i priznaje iznos koji proizilazi iz prilagođavanja bruto knjigovodstvene vrednosti kao modifikacioni dobitak ili gubitak u dobiti ili gubitku. Ako se takva izmena vrši zbog finansijskih poteškoća zajmoprimca, dobitak ili gubitak se iskazuje zajedno sa gubicima od umanjenja vrednosti. U ostalim se slučajevima prikazuje kao prihod od kamata

CBK ukida finansijsku obavezu kada su njeni uslovi izmijenjeni i novčani tokovi modifikovane obaveze su bitno različiti. U ovom slučaju se nova finansijska obaveza zasnovana na modifikovanim uslovima priznaje po fer vrednosti. Razlika između knjigovodstvene vrednosti ugašene finansijske obaveze i nove finansijske obaveze sa modifikovanim uslovima priznaje se *u bilansu uspeha*.

Ako se promena finansijske obaveze ne smatra priznavanjem, tada se amortizovani trošak obaveze preračunava diskontiranjem modifikovanih novčanih tokova po prvobitnoj efektivnoj kamatnoj stopi, a rezultirajući dobitak ili gubitak priznaju se u bilansu uspeha.

v. *Prebijanje*

Finansijska sredstva i obaveze se prebijaju na jednu-dругu i na neto iznosu koji je prikazan u izveštaju o finansijskom stanju i samo onda kada CBK ima zakonsko pravo da prebije ove iznose i namerava da izmiruje na neto osnovi ili da realizuje sredstvo i izmiruje obavezu istovremeno.

Prihodi i rashodi prikazuju se na neto osnovi samo kada je dozvoljeno računovodstvenim standardima, ili za dobit i gubitke koji nastaju iz grupa sličnih transakcija.

vi. *Merenje po amortizovanom trošku*

Troškovi amortizacije finansijskog sredstva ili finansijske obaveze je iznos po kome se finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza meri prilikom početnog priznavanja, umanjenog za isplate glavnica, uz dodavanje ili oduzimanje kumulirane amortizacije koristeći metodu efektivne kamatno stope za sve razlike između priznatog početnog iznosa i iznosa pri dospeću, uz umanjenje svakog smanjenja za efekat obezvređenja.

Centralna Banka Republike Kosova

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završila 31. decembra 2019. godine

(u hiljadama evra, osim ukoliko nije drugačije navedeno)

---

3. Značajne računovodstvene politike (nastavak)

f) Finansijska sredstva i finansijske obaveze

vii. *Merenje fer vrednosti*

Fer (realna) je cena koja će biti uzeta za prodaju aktive, ili koja će biti isplaćena za transfer obaveza redovne transakcije između učesnika na tržištu na dan merenja.

Kada je to moguće, CBK meri fer vrednosti instrumenta koristeći kvotirane cene na aktivnom tržištu za taj instrument. Tržište se smatra kao aktiva, ukoliko su kvotirane cene brzo dostupne i predstavljaju trenutne i redovno nastale tržišne transakcije po dobrovoljnoj osnovi između strana.

Ukoliko tržište za finansijski instrument nije aktivno, CBK uspostavlja fer vrednost koristeći tehniku procene. Tehnike procene uključuju korišćenje poslednje normalne, komercijalne transakcije između dobro obavještenih strana svojevolsno (ukoliko su dostupne), upućivanje na tekuću fer vrednost drugih instrumenata koji su u suštini isti, analizu diskontovanih novčanih tokova i alternativnih modela za utvrđivanje cene. Izabrana tehnika procene omogućava maksimalno korišćenje tržišnih inputa, oslanja se što je manje moguće na procene specifične za CBK, obuhvata sve faktore koje bi učesnici na tržištu razmatrali u uspostavljanju cena i koji su u skladu sa prihvaćenom ekonomskom metodologijom za određivanje cena finansijskih instrumenata. Inputi u tehnikama procene predstavljaju razumno tržišna očekivanja i merenje faktora rizika, sadržana u finansijskom instrumentu. CBK vrednuje tehnike procene i testira ih za punovažnost upotrebom cena od tržišnih transakcija koje se mogu posmatrati u okviru istog instrumenta ili na osnovu drugih vidljivih dostupnih podataka na tržištu.

viii. *obezvređenje*

CBK priznaje ispravke gubitaka za očekivane kreditne gubitke „ECL“ za finansijsku imovinu koja je dužnički instrument i ne meri se po FVTPL. CBK meri naknade za gubitak u iznosu jednakom doživotnom ECL-u, osim za sledeće za koje se mere kao 12-mesečni ECL:

- dužničke investicione hartije od vrednosti za koje je utvrđeno da na dan izveštavanja i maju nizak kreditni rizik; i

- ostali finansijski instrumenti za koje se kreditni rizik nije značajno povećao od početnog priznavanja.

CBK smatra da će garancija duga imati nizak kreditni rizik kada je kreditno rizikovanje ekvivalentno globalno shvaćenoj definiciji „investicionog stepena“. 12-mesečni ECL deo je ECL-a koji su rezultat nepodmirenih događaja na finansijskom instrumentu koji su mogući u roku od 12 meseci nakon izveštavanja datum. Finansijski instrumenti za koje je priznato 12-mesečno ECL nazivaju se „finansijskim instrumentima faze 1“.

ECL-i za životni vek su ECL-ovi koji nastaju iz svih mogućih događaja zadataka tokom očekivanog veka finansijskog instrumenta. Finansijski instrumenti za koje se priznaje doživotna ECL, ali nisu kreditno umanjena, nazivaju se „finansijskim instrumentima faze 2“.

Merenje ECL

Model oslabljivanja ECL-a je merenje zasnovano na verovatnoći i uključuje uticaj različitih mogućih ishoda. Operativno, ovo može biti teško implementirati i odabir relevantnih ekonomskih scenarija može biti izazovan.

Centralna Banka Republike Kosova

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završila 31. decembra 2019. godine

(u hiljadama evra, osim ukoliko nije drugačije navedeno)

---

3. Značajne računovodstvene politike (nastavak)

f) Finansijska sredstva i obaveze (nastavak)

Za detaljnu implementaciju ECL-a koristili smo jednostavnu metodu kojom ultimaliziramo verovatnoću default pristupa koja je:

Očekivani kreditni gubici (ECL) = Izloženo stanje prema zadanoj vrednosti (EAD) · Gubitak dat zadani (LGD) · Verovatnoća neplaćanja (PD).

EAD - Neisplaćena izloženost je bruto knjigovodstvena vrednost nakon finansijske prodaje koja pada u modelu.

LGD - Gubitak koji je zadan, koristili smo na osnovu naše interne procene i proricanja ove vrednosti, takođe zasnovanog na nekom pristupu Bazelskog rizika za odustajanje korisnika.

PD - Verovatnoća podrazumevanja je najosetljivija varijabla

ECL su procena kreditnih gubitaka na osnovu verovatnoće i mere se na sledeći način:

- finansijska sredstva koja su kreditno umanjena na datum izveštavanja: kao sadašnja vrednost svih novčanih nedostataka (tj. Razlika između novčanih tokova zbog CBK-a u skladu sa ugovorom i novčanih tokova za koje CBK očekuje da će primiti);
- finansijska imovina koja je na dan izveštavanja umanjena za kredit: razlika između bruto knjigovodstvene vrednosti i očekivanja kreditnog gubitka za iste.

g) Gotovina i njeni ekvivalenti

Radi izveštavanja u vezi sa tokovima novca, gotovina i njeni ekvivalenti obuhvataju spremne novčanice, depoziti sa bankama i aktive sa velikim tokovima originalnim dospećem kraćim od tri meseca, koja su predmet beznačajnom riziku promene njene fer vrednosti, i koje CBK koristi pri upravljanju kratkoročnim obavezama.

Gotovina i njeni ekvivalenti, održavaju se u izveštaju o finansijskom stanju po troškovima amortizacije.

h) Ulaganja u hartije od vrednosti

Hartije od vrednosti, kao što su trezorski zapisi, prvobitno se vrednuju po fer vrednosti uz dodavanje direktnih troškova transakcije i naknadno se tretiraju kao investicije koje se drže do dospeća.

Hartije od vrednosti koje se drže do dospeća su nederivatna sredstva sa fiksnim ili neodredivim isplatama i fiksnim dospećem koje CBK ima pozitivnu nameru i mogućnost da drži do dospeća, i koja nisu utvrđena prema fer vrednosti kroz dobit ili gubitke.

i) Depoziti i pozajmice

Depoziti i pozajmice se u početku mere po fer vrednosti umanjenoj za inkrementalne direktne transakcione troškove, a zatim se mere po amortizovanom trošku korišćenjem.

Centralna Banka Republike Kosova

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završila 31. decembra 2019. godine
(u hiljadama evra, osim ukoliko nije drugačije navedeno)

3. Značajne računovodstvene politike (nastavak)

j) Imovina i oprema

i. Priznavanje i merenje

Stavke imovine i opreme su prikazane sa troškovima umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i akumulirane gubitke zbog promene vrednosti.

Troškovi obuhvataju troškove koji su direktno povezani sa nabavkom opreme. Troškovi izgrađeni od samog CBK-a obuhvataju troškove materijala i direktne radne snage, ostali troškovi koji se direktno odnose na dovođenje opreme u radnom stanju koje je neophodno da bi oprema moglo funkcionisati, i troškovi demontaže, uklanjanja opreme i rekonstrukcija područja na kojem je oprema locirana.

Kupljeni kompjuterski programi koji su suštinsko važni za funkcionisanje odgovarajuće opreme kapitalizuju se kao deo te opreme.

Kada delo elementa imovine i opreme imaju različite korisne vekove trajanja, u računovodstvu evidentiraju se kao posebne stavke (glavne komponente) imovine i opreme.

ii. Naknadni troškovi

Naknadni troškovi zamene jednog dela elementa imovine i opreme priznaju se kao prenesena vrednost elementa ukoliko je moguće da će se buduće ekonomske koristi povezane sa tim delom prilivati u CBK i nabavna vrednost tog sredstva može se pouzdano odmeriti. Troškovi svakodnevnog održavanja imovine i opreme (dugoročna materijalna sredstva) priznaju se u izveštaju prihoda i rashoda kada nastanu.

iii. Deprecijacija

Deprecijacija se priznaje u izveštaju prihoda i rashoda linearnom metodom tokom procenjenog korisnog veka trajanja jednog elementa dugoročnih materijalnih sredstava.

Procena korisnog veka trajanja za tekući i komparativni period je sledeća:

	2019	2018
Investicije u zakupljenim objektima	20 godina	20 godina
Oprema	5 godine	5 godine
Računari	3 godine	3 godine
Vozila	5 godine	5 godine

Životni vek druge opreme se procenjuje pojedinačno. Metodi obezvređivanja, koristan vek trajanja i preostala vrednost se ponovo procenjuju na datum izveštavanja.

k) Nematerijalna sredstva

Računarski programi nabavljeni od strane CBK-a priznaju se po istorijskoj vrednosti, umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i akumulirane gubitke od promene vrednosti.

Naknadni troškovi računarskih programa kapitaliziraju se samo ukoliko ovi troškovi uvećavaju buduće ekonomsku dobit iz ove aktive. Ostali troškovi priznaju se u periodu kada nastanu.

Troškovi amortizacije se priznaju u izveštaju o prihodima i rashodima, zasnovan na linearnoj metodi amortizacije tokom procenjenog korisnog veka trajanja računarskog programa, počev od datuma kada je softver raspoloživ za korišćenje. Procenjeni rok trajanja računarskih programa se zasniva na proceni korišćenja tog programa bez potrebe za nekim poboljšanjem, a trenutno je to 3 do 10 godina.

3. Značajne računovodstvene politike (nastavak)

l) Obezvredivanje nefinansijske imovine

Računovodstvena vrednost nefinansijske imovine CBK-a razmatra se svakog datuma izveštavanja, radi utvrđivanja da li postoje evidencije za promenu vrednosti. Ukoliko takva evidencija postoji, onda se procenjuje nadoknadivi iznos imovine.

Gubitak po osnovi obezvređenja se priznaje kada je računovodstvena vrednost imovine ili jedinice koja generiše gotovinu veća od nadoknadive vrednosti. Jedinica koja generiše monetarna sredstva je najmanja prepoznatljiva grupa imovine koja generiše tok gotovine koji su u najvećoj meri nezavisni od ostale imovine sredstva i grupa. Gubitak po osnovi obezvređenja priznaje se u izveštaju o prihodima. Gubitak po osnovi pada vrednosti jedinica koje generišu gotovinu se raspoređuju proporcionalno među drugim imovinama jedinice (grupi jedinica) na proporcionalnoj osnovi. Nadoknadivi iznos aktive ili jedinice koja generiše gotovinu je najveća vrednost u odnosu na njenu vrednost i fer vrednosti, umanjena za troškove prodaje. U ocenjivanju upotrebne vrednosti, procenjeni budući tokovi gotovine se umanjuju do sadašnje vrednosti koristeći smanjenu stopu pre oporezivanja koja prikazuje tekuće tržišne procene vremenskih vrednosti gotovine i rizika specifičnog za aktivu.

Prethodno priznat gubitak po osnovu pada vrednosti procenjuje se svakog datuma izveštavanja u cilju potvrđivanja da li je pad vrednosti ublažen ili više ne postoji. Gubitak po osnovu pada vrednosti se anulira ukoliko postoji promena procena korišćena za utvrđivanje nadoknadivog iznosa. Gubitak po osnovu pada vrednosti se anulira samo do iznosa do kojeg računovodstvena vrednost aktive ne nadmašuje računovodstvenu vrednost koja bi bila određena, umanjnjem amortizacije i obezvređenja, i kada ne bi bilo gubitaka od pada vrednosti.

m) Finansijske obaveze

Izvori finansiranja CBK-a su depoziti iz međunarodnih, državnih, javnih, bankarskih i drugih finansijskih institucija. Finansijske obaveze se odmeravaju po amortizovanoj nabavnoj vrednosti koristeći metodu efektivne kamatne stope.

n) Prihodi od grantova

Vladini grantovi se prvobitno priznaju kao odloženi prihodi kada postoji razumno uverenje da će oni biti primljeni i da će se CBK pridržavati uslovima u vezi sa grantom. Grantovi koje dobija CBK za nastale troškove priznaju se kao dobit ili gubitak na sistematskoj osnovi u istim periodima u kojima se troškovi priznaju. Grantovi koje dobije CBK za nabavnu vrednost jedne imovine priznaju se kao dobit ili gubitak na sistematskoj osnovi tokom korisnog veka trajanja imovine.

o) Zarade finansirane od strane donatora

Određene osobe zaposlene u CBK su međunarodni stručnjaci određeni i kratkoročno finansirani od strane međunarodnih organizacija. Finansiranje od strane ovih međunarodnih organizacija između ostalog uključuje, ali nije ograničena na, isplatu zarada ovim međunarodnim stručnjacima. Kako se ova pomoć isplaćuje određenim osobama direktno od strane međunarodnih organizacija, iznos ovih plaćanja nije poznat i nije uključen u ove finansijske izveštaje.

p) Provizije

Provizija će biti priznata, kao rezultat događaja koji su se desili u prošlosti, CBK ima sadašnju pravnu ili konstruktivnu obavezu koja može da se pouzdano odmeri i kada je verovatno da će odliv resursa koji predstavljaju ekonomske koristi biti zahtevan da se obaveza izmiri. Provizije su utvrđene smanjenjem očekivanih budućih tokova gotovine po kamatnoj stopi pre oporezivanja koje reflektuje tekuće tržišne procene vremenske vrednosti gotovine i, gde je moguće, specifične rizike povezane sa obavezom.

Provizija za nepovoljne ugovore priznaje se kada očekivane koristi koje proizlaze iz CBK-a iz ugovora su niže od neizbežnih troškova nastalih ispunjavanjem obaveza prema ugovoru. Provizija se odmerava po sadašnjoj vrednosti nižoj od očekivanih troškova za raskid ugovora i očekivanih neto troškova od produženja ugovora. Pre priznavanja provizije, CBK priznaje gubitak za umanjenu vrednost sredstava povezanih sa tim ugovorom.

Centralna Banka Republike Kosovo

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završila 31. decembra 2019. godine
(u hiljadama evra, osim ukoliko nije drugačije navedeno)

---

3. Značajne računovodstvene politike (nastavak)

q) Izmene u računovodstvenim politikama i prikazima

(i) Standardi i efektivna tumačenja za tekući period

Sledeće izmene postojećih standarda koje je izdao Odbor za međunarodne računovodstvene standarde na snazi su u tekućem izveštajnom periodu:

- **MSFI 16 „Zakupi“** (na snazi za godišnje periode koji počinju sa ili posle 1. januara 2019.),
- **Izmene i dopune MSFI 9 „Finansijski instrumenti“** - Naknade za plaćanje unapred sa negativnom nadoknadom (na snazi za godišnje periode koji su započeli 1. januara 2019. ili kasnije),
- **Izmene i dopune MRS 19 „Primanja zaposlenih“** - Promena, smanjenje ili rešenje plana (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili posle 1. januara 2019.),
- **Izmene i dopune MRS 28 „Ulaganja u akcionarska društva i preduzeća“** - Dugoročni udjeli u akcionarskim društvima i preduzećima (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili posle 1. januara 2019.),
- **Promene u raznim standardima usled „Poboljšanja MSFI (ciklus 2015-2017)“** proizišla iz godišnjeg projekta unapređenja SNRF-a (MSFI 3, MSFI 11, MRS 12 i MRS 23), uglavnom u svrhu otklanjanja nepodudarnosti i pojašnjenja efektivnih formulacija za godišnje periode koji su započeli 1. januara 2019. ili kasnije),
- **IFRIC 23 „Nesigurnost u postupanju sa porezom na dohodak“** (na snazi za godišnje periode koji počinju sa ili posle 1. januara 2019.).

Primena ovih standarda, izmena i tumačenja nema značajnog uticaja na finansijske izveštaje CBK u tekućem periodu.

ii) Standardi i tumačenja u pitanju još nisu usvojeni

Na dan autorizacije ovih finansijskih izvještaja, IASB je objavio sljedeće standarde, revizije i tumačenja, ali još uvijek nisu na snazi i CBK ih nije usvojila prerano:

- **Izmene i dopune MSFI 3 „Poslovne kombinacije“** - Definisane poslovanja (na snazi za poslovne kombinacije za koje je datum kupovine na dan ili nakon početka prvog godišnjeg izveštajnog perioda počev od 1. januara 2020. ili posle njega i za kupovinu imovine koja se dogodi u ili posle početka tog perioda).
- **Izmene i dopune MSFI 10 „Konsolidovani finansijski izveštaji“ i MRS 28 „Ulaganja u akcionarska društva i preduzeća“** - prodaja ili doprinos imovine između investitora i njegovog partnera ili zajedničko ulaganje i dalje izmene (datum stupanja na snagu odložen za jedan neodređeni rok do kapitalni metod je završen),
- **Izmene i dopune MRS 1 „Predstavljanje finansijskih izveštaja“ i MRS 8 „Računovodstvene politike, promene računovodstvenih procena i greške“** - Definicija materijala (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili posle 1. januara 2020.)
- **Promjene referenci u konceptualnom okviru na MSFI standarde** (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2020.).
- **MSFI 17 „Ugovori o osiguranju“** (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili posle 1. januara 2021.).

CBK je odlučila da ne usvaja ove standarde, revizije i tumačenja pre njihovog datuma stupanja na snagu. Centralna CBK očekuje da usvajanje ovih standarda, revizija i tumačenja neće imati značajan uticaj na finansijske izveštaje CBK.

Centralna Banka Republike Kosovo

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završila 31. decembra 2019. godine
(u hiljadama evra, osim ukoliko nije drugačije navedeno)

3. Značajne računovodstvene politike (nastavak)

q) Promena računovodstvene politike (nastavak)

CBK je prvobitno usvojila MSFI 9 (vidi (I)) i MSFI 15 (vidi (II)) od 1. januara 2018 u ovim finansijskim izveštajima. Od 1. januara 2018. godine, broj drugih novih standarda takođe je na snazi ali oni nemaju materijalnog uticaja na finansijske izveštaje CBK-a. Efekat početne primene ovih standarda je ograničen na MSFI 9 i uglavnom se pripisuje sledećem:

- promene u klasifikaciji i kategorijama merenja finansijske imovine i obaveza (videti napomenu 3 (f));
- gubici od umanjenja vrijednosti priznati na finansijskim sredstvima (vidi napomenu 9); i
- dodatna obelodanjivanja u vezi sa MSFI 9 (videti napomene 9 i 10).

Izuzev promena dole, CBK je dosledno primenjivao računovodstvene politike kao što je navedeno u Napomeni 3 na sva perioda predstavljena u ovim finansijskim izveštajima.

Uticaj MSFI 9 (IFRS 9) u 2018 godini

Izveštaj o finansijskom položaju

	Kao što je prethodno predstavljeno	usklađivanje za Očekivani kreditni gubitak	Ponovo iskazano
31-Dec-18			
Hartije od vrednosti	758,890	(683)	758,207
Plasmani na tržištu novca	183,734	(158)	183,576

Izveštaj o dobiti i gubitku

	Kao što je prethodno predstavljeno	usklađivanje za Očekivani kreditni gubitak	Ponovo iskazano
Neto dobit za godinu	2,188	(254)	1,934

U hiljadama evra	Statutni fond	Rezervni fond	Revalorizacione rezerve	Zadržane zarade	Ukupno
Stanje na dan 1. januara 2018	30,000	22,683	-	(881)	51,802
Uticaj MSFI 9	-	-	-	(587)	(587)
Ponovo iskazano stanje na dan 1. januara 2018	30,000	22,683	-	(1,468)	51,215
Transfer u rezervni fond	-	(1,468)	-	1,468	-
Ponovo iskazano stanje transakcije propisane zakonom	-	(1,468)	-	1,468	-
Dobit za godinu	-	-	-	2,188	2,188
Uticaj MSFI 9	-	-	-	(254)	(254)
Ponovo iskazano stanje ukupnog sveobuhvatnog prihoda za godinu	-	-	-	1,934	1,934
Ponovo iskazano stanje na dan 31. decembra 2018	30,000	21,215	-	1,934	53,149

Centralna Banka Republike Kosovo

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završila 31. decembra 2019. godine
(u hiljadama evra, osim ukoliko nije drugačije navedeno)

3. Značajne računovodstvene politike (nastavak)

q) Promena računovodstvene politike (nastavak)

I. MSFI 9 Finansijski instrumenti

MSFI 9 utvrđuje zahteve za priznavanje i merenje finansijske imovine, finansijskih obaveza i nekih ugovora o kupovini ili prodaji nefinansijskih stavki. Ovaj standard zamjenjuje MRS 39 Finansijski instrumenti: Priznavanje i mjerenje. Zahtevi MSFI 9 predstavljaju značajnu promenu u odnosu na MRS 39. Novi standard donosi fundamentalne promene u računovodstvu finansijskih sredstava i određenim aspektima računovodstva finansijskih obaveza.

Kao rezultat usvajanja MSFI 9, CBK je usvojio posledične izmene MRS 1 Prezentacija finansijskih izveštaja, koje zahtevaju odvojeno predstavljanje u izveštaju o dobiti ili gubitku i drugom sveobuhvatnom prihodu od kamata izračunatih korišćenjem metode efektivne kamate.

Pored toga, CBK je usvojio posledične izmene MSFI 7 Finansijski instrumenti: Objavljivanja koja se primenjuju na obelodanjivanja oko 2018. godine, ali nisu primenjena na uporedne informacije. Ključne promene računovodstvenih politika CBK-a koje su rezultat usvajanja MSFI 9 sažeto su u nastavku. Potpuni uticaj usvajanja standarda prikazan je u napomenama 9 i 10.

MSFI 9 sadrži tri glavne klasifikacione kategorije za finansijsku imovinu: mereno po amortizovanom trošku, fer vrednosti kroz drugi sveobuhvatni prihod (FVOCI) i fer vrednost kroz dobitak ili gubitak (FVTPL). Klasifikacija MSFI 9 uglavnom se zasniva na poslovnom modelu u kojem se upravlja finansijskim sredstvom i njegovim ugovornim novčanim tokovima. Standard eliminiira prethodne MRS 39 kategorije koje se drže do dospelja, zajmove i potraživanja i raspoložive za prodaju. Za objašnjenje kako CBK klasifikuje finansijsku imovinu prema MSFI 9, pogledajte napomenu 3 (f).

MSFI 9 uglavnom zadržava postojeće zahteve u MRS 39 za klasifikaciju finansijskih obaveza. Za objašnjenje kako CBK klasifikuje finansijske obaveze u skladu sa MSFI 9, pogledajte napomenu 3 (f).

Sljedeće tablice prikazuju usklađivanje izvorne klasifikacije prema MRS 39 i novu klasifikaciju prema MSFI 9 za svaku klasu finansijske imovine i finansijskih obaveza CBK-a na dan 1. januara 2018. godine.

1. januara 2018. godine

Financial asset	Kategorija mjerenja prema MRS 39	Kategorija mjerenja prema MSFI 9	Knjigovodstvena vrednost	
			prema MRS 39	prema MSFI 9
Gotovina	Kredit i potraživanja	Amortizovani trošak	188,547	188,547
Tekući računi sa stranim bankama	Kredit i potraživanja	Amortizovani trošak	422,845	422,845
Hartije od vrednosti (Trezorski zapisi i Državne Depoziti sa stranim Sredstva vezana za MMF Ostala sredstva	Investicije koja se drže do dospelja	Amortizovani trošak	592,712	592,159
	Kredit i potraživanja	Amortizovani trošak	68,178	67,591
	Kredit i potraživanja	Amortizovani trošak	325,764	325,764
	Kredit i potraživanja	Amortizovani trošak	7,927	7,927
TOTAL FINANCIAL			1,605,973	1,604,833

Centralna Banka Republike Kosovo

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završila 31. decembra 2019. godine

(u hiljadama evra, osim ukoliko nije drugačije navedeno)

3. Značajne računovodstvene politike (nastavak)

q) Promena računovodstvene politike (nastavak)

I. MSFI 9 Finansijski instrumenti (nastavak)

Financial liabilities	Kategorija mjerenja prema MRS 39	Kategorija mjerenja prema MSFI 9	1. januara 2018 godine	
			Knjigovodstvena vrednost prema MRS 39	Knjigovodstvena vrednost prema MSFI 9
Obaveze prema domaćim komercijalnim bankama	Amortizovani trošak	Amortizovani trošak	331,826	331,826
Obaveza prema računima povezanim sa MMF-om	Amortizovani trošak	Amortizovani trošak	318,617	318,617
Obaveze prema vladinim institucijama	Amortizovani trošak	Amortizovani trošak	811,341	811,341
Obaveze prema javnim i komercijalnim institucijama	Amortizovani trošak	Amortizovani trošak	95,807	95,807
Obaveze od zaduživanja	Amortizovani trošak	Amortizovani trošak	2,266	2,266
Ostale obaveze	Amortizovani trošak	Amortizovani trošak	2,047	2,047
TOTAL FINANCIAL LIABILITIES			1,561,904	1,561,904

MSFI 9 zamjenjuje model „nastalih gubitaka“ u MRS 39 modelom „Očekivani kreditni gubitak“. Novi model umanjenja vrednosti se takođe primenjuje na određene kreditne obaveze i ugovore o finansijskoj garanciji, ali ne i na kapitalna ulaganja. Prema MSFI 9, kreditni gubici priznaju se ranije nego u skladu sa MRS 39. Za objašnjenje kako CBK primenjuje zahteve za umanjenje vrednosti MSFI 9, pogledajte Napomenu 3 (f).

Promjene u računovodstvenim politikama koje su posljedica usvajanja MSFI 9 primijenjene su retrospektivno, osim kako je opisano u nastavku:

- Uredni periodi nisu obnovljeni. Razlike u knjigovodstvenim iznosima finansijske imovine i finansijskih obaveza proisteklih iz usvajanja MSFI 9 priznaju se u rezervama na dan 1. januara 2018. Prema tome, informacije predstavljene za 2017. ne odražavaju zahteve MSFI 9 i stoga nisu uporedive sa informacijama predstavljene za 2018. godinu u skladu sa MSFI-om 9. CBK je koristio izuzeće da ne bi ponovio uporedna razdoblja, ali uzimajući u obzir da su izmene MSFI-ja 9 u MRS 1 uvele zahtev da se „prihod od kamata obračunava korišćenjem efektivne kamatne stope“ prikazuje kao posebna stavka u izveštaju o dobiti ili gubitku i OCI (drugi sveobuhvatni prihod) CBK je promenio opis stavke sa „prihoda od kamata“ prijavljenih u 2018. godini u „prihod od kamata izračunatih korišćenjem metode efektivne kamate“
- Određivanje poslovnog modela u kojem se drži finansijsko sredstvo izvršeno je na osnovu činjenica i okolnosti koje su postojale na dan početne primene.
- Ako je dužnička garancija imala nizak kreditni rizik na dan početne primene MSFI 9, tada je CBK pretpostavila da se kreditni rizik od sredstva nije značajno povećao od njegovog početnog priznavanja.

II. MSFI 15 Prihodi od ugovora sa klijentima

MSFI 15 uspostavlja sveobuhvatan okvir za utvrđivanje da li se, koliko i kada se prihod priznaje. Zamenio je MRS 18 Prihodi, MRS 11 Ugovori o izgradnji i njihova tumačenja.

CBK je prvobitno primenio MSFI 15 1. januara 2018. retrospektivno u skladu sa MRS 8 bez ikakvih praktičnih sredstava. Usvajanje MSFI 15 nije uticalo na vreme ili iznos prihoda od naknada i provizija CBK-a.

4. Upravljanje finansijskim rizicima

a) Uvod i pregled

CBK je izložena sledećim rizicima, od upotrebe finansijskih instrumenata:

- Kreditni rizik
- Poslovni rizik
- Rizik likvidnosti
- Tržišni rizik

Ova napomena daje informaciju o izloženosti CBK-a svakom od pomenutih rizika, ciljeva, politika i procedura CBK-a, za vrednovanje i upravljanje rizicima, kao i upravljanje kapitalom CBK-a. Naknadne kvantitativne i kvalitativne napomene su uključene tokom ovih finansijskih pregleda.

Struktura upravljanja rizikom

Upravni Odbor Centralne Banke ima sveobuhvatnu odgovornost za uspostavljanje i nadzor okvira za upravljanje rizikom CBK-a. Rukovodstvo CBK-a redovno izveštava preko Izvršnog odbora Upravnom odboru o postupcima upravljanja rizikom. Izvršni odbor i Investicioni komitet imaju obavezu za razvijanje i nadgledanje politika upravljanja rizikom CBK-a. Ove politike su sprovedene od organizacionih jedinica.

Politike za upravljanje rizikom CBK-a su uspostavljene da identifikuju i prepoznaju rizike sa kojima se CBK suočava, da uspostavi pogodne granice rizika i kontrole, i da nadgleda rizike i pridržavanje granica. Politike i sistemi upravljanja rizikom se redovno pregledaju kako bi reflektovali promene u tržišnim uslovima, proizvoda i ponuđenih usluga. CBK, kroz standarde i procedure obuke i upravljanja, ima za cilj da razvije disciplinovanu i konstruktivnu kontrolnu okolinu, u kojoj svi zaposleni razumeju svoje uloge i obaveze.

Revizorski komitet CBK-a je odgovoran za nadgledanje i razmatranje usaglašenosti politika i procedura upravljanja rizikom, kao i za razmatranje adekvatnosti okvira za upravljanje rizikom u odnosu sa rizicima sa kojima se suočava CBK. Revizorski komitet CBK-a je pomognut u ovim funkcijama od strane Odeljenja za internu reviziju. Interna revizija preduzima i regularne i ad-hoc preglede kontrola i procedura upravljanja rizikom, rezultati koji se izveštavaju preko šefa unutrašnje revizije za Revizorski komitet.

b) Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik koji podrazumeva da će CBK pretrpeti gubitak zbog toga što ugovorne strane neće uspeti izvršiti svoje ugovorne obaveze, i proizlazi uglavnom iz investicije u hartijama od vrednosti i depozitima (na tržištu novca ili tekućem računu) u drugim bankama od strane CBK-a.

Upravljanje kreditnim rizikom

i. Investicije i izloženost prema drugim bankama

CBK ograničava izloženost kreditnom riziku preko investiranja samo u hartije od vrednosti izdatih od vlada zemlja članica EU-a i držanjem depozita u stranim bankama čije su kratkoročne obaveze rangirane u jednu od dve najviše kategorije od strane međunarodno priznatih agencija. Uzimajući u obzir kreditni rejting, rukovodstvo ne očekuje da strane neće izvršiti svoje obaveze.

Upravljanje rizikom vrši se putem:

- ograničavanje obima i trajanja finansijskih instrumenata,
- Ograničavanje izdavaoca drugih ugovornih strana, prihvatljivim kreditnim rejtingom na nivou ulaganja i više,
- Ograničite maksimalnu količinu i koncentraciju sa protivnicima.

Centralna Banka Republike Kosovo

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završila 31. decembra 2019.

(u hiljadama evra, osim ukoliko nije drugačije navedeno)

4. Upravljanje finansijskim rizicima (nastavak) Upravljanje kreditnim rizicima (nastavak)

ii. Izloženost prema kreditnom riziku

Maksimalna izloženost kreditnom riziku 31. decembra 2018. godine i 31. decembra 2019. godine se prikazuje računovodstvenom vrednošću gotovine, tekućim računima u nerezidentnim bankama, trezorskim zapisima i depozitima u nerezidentnim bankama. Za detalje izloženosti vidite Napomene 8, 9 i 10.

Nijedna od izloženosti CBK-a nije dospela ili obezvređena. Nema promena u politikama upravljanja kreditnim rizikom iz prethodnih godina. CBK ne drži nijedan kolateral ili ostalo kreditno povećanje protiv izloženosti kreditnom riziku.

Očekivano merenje kreditnog gubitka:

Finansijska sredstva koja spadaju u opseg očekivanog kreditnog gubitka kod CBK-a su:

- Tekući računi i depoziti kod stranih banaka
- hartije od vrednosti,
- Ostala potraživanja koja su povezana sa iznad dva elementa, ako postoje.

Osnovni kriterijumi za definisanje izloženosti su kreditni rejting. Kreditni rejting se uzima od agencija za kreditni rejting.

Naše brašno za naše izlaganje je investicionog nivoa. Zbog toga ne ulažemo ispod tog razreda.

Model umanjenja finansijske imovine definiše tri faze kreditnog nivoa, pri početnom priznavanju i promene u kreditnom kvalitetu nakon početnog priznavanja. Te faze se mogu sumirati na sledeći način:

1. Prva faza raspodjele izloženosti - finansijska sredstva koja se tretiraju kao izloženost niskom ili srednjem riziku, sva koja spadaju u to svrstavaju se u fazu 1 pri prepoznavanju paljenja. Prema našoj internoj proceduri, nije nam dozvoljeno da ulažemo u veću izloženost kreditnom riziku. Na osnovu toga svaka investicija pri početnom priznavanju raspoređuje se u 1. fazu izloženosti.
2. Faza 2 raspodjele izloženosti - ako imamo značajno povećanje od početnog priznavanja, finansijska imovina koja se nalazi u fazi 1 prešla je na drugu fazu.
3. Faza 3 raspodjele izloženosti - kriterijumi koji prelaze finansijsku imovinu u fazu 3 određuju se iz statusa zadatka finansijske imovine.

Procjena se vrši na osnovu početnog priznavanja i na datum izvještajnog perioda. Model koji se koristi za fazu 1 distribucije je 12 meseci životnog veka, ali može biti u zavisnosti od složene kreditne izloženosti ako imamo značajne promene u povećanju kreditnog rizika i kreditnog umanjenja portfelja finansijske imovine.

Značajna promena u povećanju kreditnog rizika kao kriterijuma za prelazak iz 1. faze u drugu fazu, kada prelazi iz investicionog razreda u neinvesticijski razred kompozitnog kreditnog rejtinga portfelja.

Definicija podrazumevanog:

Zadati kriterijumi treba da se zasnivaju na objektivnim dokazima o:

- Dužnici, značajne finansijske poteškoće
- kada je u pitanju kršenje ugovornih obaveza, u pogledu glavnice i kamata,
- kada se dogodi bilo kakvo restrukturiranje postojećih uslova servisiranja obaveza iz finansijskog instrumenta,
- jasan dokaz / verovatnoća da dužnik ide u stečaj i / ili likvidaciju,
- Piše da nije aktivan na tržištu trgovanja.

Centralna Banka Republike Kosovo

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završila 31. decembra 2019.

(u hiljadama evra, osim ukoliko nije drugačije navedeno)

4. Upravljanje finansijskim rizicima (nastavak) Upravljanje kreditnim rizicima (nastavak)

	2019			2018		
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Faza 1	Faza 2	Faza 3
Tekući računi kod nerezidentnih banaka	108,863	-	-	34,797	-	-
Hartije od vrednosti	577,135	-	-	758,890	-	-
Plasmani na tržištu novca	249,080	-	-	183,734	-	-
Bruto knjigovodstvena vrijednost	935,078	-	-	977,421	-	-
Očekivane kreditne gubitke	106	-	-	(234)	-	-
Neto iznos	935,184	-	-	977,187	-	-

	2019			
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno
ECL 1. januara 2019		841	-	841
Transfer u Fazi 1		-	-	-
Transfer u Fazi 2		-	-	-
Transfer u Fazi 3		-	-	-
Naknada za ECL u godini	(106)	-	-	(106)
Uticaj na ECL izloženosti prenesene između faza tokom godine	-	-	-	-
Poništavanje popusta (priznato u prihodu od kamata)	-	-	-	-
Promene usled modifikacija koje ne rezultiraju prestankom prepoznavanja	-	-	-	-
Izmene modela i ulaza koji se koriste za proračun ECL-a	-	-	-	-
Prilagođavanje deviza	-	-	-	-
At 31 Decembar 2019	735	-	-	735

	2018			
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno
ECL 1. januara 2018	-	-	-	-
Uticaj usvajanja MSFI 9 od 1. januara	587	-	-	587
Transfer u Fazi 1	-	-	-	-
Transfer u Fazi 2	-	-	-	-
Transfer u Fazi 3	-	-	-	-
Naknada za ECL u godini	254	-	-	254
Uticaj na ECL izloženosti prenesene između faza tokom godine	-	-	-	-
Poništavanje popusta (priznato u prihodu od kamata)	-	-	-	-
Promene usled modifikacija koje ne rezultiraju prestankom prepoznavanja	-	-	-	-
Izmene modela i ulaza koji se koriste za proračun ECL-a	-	-	-	-
Prilagođavanje deviza	-	-	-	-
At 31 Decembar 2018	841	-	-	841

Centralna Banka Republike Kosovo

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završila 31. decembra 2019.

(u hiljadama evra, osim ukoliko nije drugačije navedeno)

4. Upravljanje finansijskim rizicima (nastavak)

c) Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti je rizik da CBK neće biti u mogućnosti da izmiri u datom vremenu svoje dospеле obaveze u vezi sa finansijskim obavezama.

Upravljanje rizikom likvidnosti

Stav CBK-a upravljanju likvidnosti je da osigura, koliko je to moguće, da će uvek imati dovoljno likvidnosti kako bi izvršila svoje obaveze na vreme, kako pod normalnim tako i pod nepovoljnim uslovima, bez nastanka neprihvatljivih gubitaka ili oštećenjem reputacije CBK-a.

Politike za nadgledanje i rešavanje rizika likvidnosti su uspostavljene od strane Upravnog odbora. CBK upravlja rizikom likvidnosti, preko investiranja u kratkoročne depozite u nerezidentnim bankama i držanja adekvatne količine gotovine u svom trezoru. Politike upravljanja likvidnosti su uspostavljene tako da osiguraju da i pod nepovoljnim uslovima, CBK je u poziciji da ispuni svoje obaveze. Dnevna pozicija likvidnosti se nadgleda i redovni testovi stresa likvidnosti su sprovedeni u svetlu različitih okolnosti, pokrivajući normalne i negativne tržišne uslove. Sve likvidne politike i procedure podležu pregledu i odobravanju od strane rukovodstva CBK. Dnevni izveštaji koji se odnose na likvidnu poziciju CBK se redovno podnose članovima Investicionog komiteta od strane Odeljenja za upravljanje sredstvima.

Izloženost prema riziku likvidnosti

Preostala ugovorna dospeća za finansijske obaveze, isključujući buduća plaćanja kamate

	Napomena	Knjigovodstvena vrednost	Manje od mesec dana	1-3 meseca	3 meseca do 1 godine	1 godina do 5 godine	preko 5 godine
31. decembar 2019.							
<i>Nederivativne obaveze</i>							
Prema domaćim komercijalnim bankama	15	414,942	414,942	-	-	-	-
Prema vezanim računima sa MMF-	16	297,236	173,308	20,917	37,494	65,517	-
Prema vladinim institucijama	17	719,819	719,819	-	-	-	-
Prema javnim i komerc. inst.	18	52,167	52,167	-	-	-	-
Od zaduživanja	19	2,266	-	-	-	907	1,359
Ostale domaće obaveze	20	756	756	-	-	-	-
		1,487,186	1,360,992	20,917	37,494	66,424	1,359
31. decembar 2018.							
<i>Nederivativne obaveze</i>							
Prema domaćim komercijalnim bankama	15	343,394	343,394	-	-	-	-
Prema vezanim računima sa MMF-om	16	321,854	161,711	4,265	25,590	130,288	-
Prema vladinim institucijama	17	762,901	762,901	-	-	-	-
Prema javnim i komerc. inst.	18	110,863	110,863	-	-	-	-
Od zaduživanja	19	2,266	-	-	-	680	1,586
Ostale domaće obaveze	20	756	756	-	-	-	-
		1,542,034	1,379,625	4,265	25,590	130,968	1,586

Nekamatne finansijske obaveze nisu uključene u gornju tabelu.

Centralna Banka Republike Kosovo

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završila 31. decembra 2019. godine (u hiljadama evra, osim ukoliko nije drugačije navedeno)

---

4. Upravljanje finansijskim rizicima (nastavak)

c) Rizik likvidnosti (nastavak)

Prethodna tabela prikazuje diskontne tokove gotovine finansijskih obaveza CBK-a na osnovu njenog ranije mogućeg dogovornog dospeća. Za upravljanje rizikom likvidnosti po osnovu finansijskih obaveza, CBK čuva likvidna sredstava koja obuhvataju gotovinu i njene ekvivalente i hartije od vrednosti za koje postoji aktivno i likvidno tržište.

d) Tržišni rizik

Tržišni rizik je rizik čije su promene rasprostranjene u tržišnim cenama, kao što su kamatna stopa, cena kapitala, devizni kursevi i krediti (nerelevantni za promene u kreditnom stanju dužnika/poverioca) će uticati na prihode CBK-a ili na vrednost posedovanih finansijskih instrumenata. Cilj upravljanja tržišnim rizikom je da rukovodi i kontroliše izloženost na tržišni rizik u okviru prihvatljivih parametara, optimizirajući povraćaj investicija.

Upravljanje tržišnim rizikom

Poslovne aktivnosti CBK-a su predmet rizika fluktuacije kamatne stope do nivoa gde aktive i obaveze koja snose kamatu dospevaju ili se ponovo vrednuju u različito vreme ili u različitim iznosima. Sredstva i obaveze sa promenljivim kamatnim stopama, izložene su osnovnim rizikom, koji predstavlja razliku u ponovnom vrednovanju različitih indeksa sa promenljivim kamatnim stopama.

Aktivnosti upravljanja rizikom su usmerene ka optimizaciji neto prihoda od kamata, na osnovu nivoa tržišnih kamatnih stopa koja su konzistentna sa poslovnim strategijama CBK-a. Izloženost CBK-a na tržišni rizik je povezan samo za netržišnim portfolijima.

Izloženost prema riziku od kamatne stope – netržišni portfolio

Glavni rizik na koji je netržišni portfolio izložen je rizik gubitka od fluktuacije u budućim tokovima gotovine ili fer vrednosti finansijskih instrumenata kao rezultat promene u tržišnim kamatnim stopama. Rizik kamatne stope se upravlja uglavnom preko praćenja razlika u kamatnim stopama i postojanja unapred odobrenih limita za interval ponovnog vrednovanja. Investicioni komitet je autoritet koji prati sprovođenje ovih limita. Pregled pozicija CBK-a u vezi sa razlikom između kamatnih stopa netržišnog portfolija je sledeći:

Centralna Banka Republike Kosovo

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završila 31. decembra 2019. godine

(u hiljadama evra, osim ukoliko nije drugačije navedeno)

4. Upravljanje finansijskim rizicima (nastavak)

(d) Tržišni rizici (nastavak)

Izloženost prema riziku kamatne stope – netržišna portfolija

31. decembar 2019.	napomena	Knjigovodstvena vrednost	Manje od 3 meseca	3-6 meseca	6-12 meseca	1-5 godine	preko 5 godine
Tekući računi sa stranim bankama	8	108,863	108,863	-	-	-	-
Hartije od vrednosti (Obveznice i trezorski zapisi)	9	576,616	-	100	150	486,309	90,057
Depoziti sa stranim bankama	10	248,864	9,080	20,000	219,784	-	-
Sredstva na vezanim računima sa MMF-om	11	214,090	81,480	-	-	132,610	-
Ukupno		1,148,433	199,423	20,100	219,934	618,919	90,057
Obaveze prema domaćim bankama	15	(414,942)	(414,942)	-	-	-	-
Obaveza prema vezanim računima sa MMF-om	16	(219,664)	(95,736)	-	-	(123,928)	-
Obaveze prema vladinim institucijama	17	(719,819)	(719,819)	-	-	-	-
Obaveze prema javnim i komercijalnim subjektima	18	(52,167)	(52,167)	-	-	-	-
Od zaduživanja	19	(2,266)	-	-	-	-	(2,266)
Ostale domaće obaveze	20	(756)	(756)	-	-	-	-
Ukupno		(1,409,614)	(1,283,420)	-	-	(123,928)	(2,266)
Razlika		(261,181)	(1,083,997)	20,100	219,934	494,991	87,791

31. decembar 2018	Napomena	Knjigovodstvena vrednost	Manje od 3 meseca	3-6 meseca	6-12 meseca	1-5 godine	preko 5 godine
Tekući računi sa stranim bankama	8	34,797	34,797	-	-	-	-
Hartije od vrednosti (Trezorski zapisi)	9	758,207	-	-	5,998	752,209	-
Depoziti sa stranim bankama	10	183,576	8,734	-	174,842	-	-
Sredstva na vezanim računima sa MMF-om	11	242,849	82,706	-	-	160,143	-
Ukupno		1,219,429	126,237	-	180,840	912,352	-
Obaveze prema domaćim bankama	15	(343,394)	(343,394)	-	-	-	-
Obaveza prema vezanim računima sa MMF-om	16	(245,447)	(85,304)	-	-	(160,143)	-
Obaveze prema vladinim institucijama	17	(762,901)	(762,901)	-	-	-	-
Obaveze prema javnim i komercijalnim subjektima	18	(110,863)	(110,863)	-	-	-	-
Od zaduživanja	19	(2,266)	-	-	-	-	(2,266)
Ostale domaće obaveze	20	(756)	(756)	-	-	-	-
Ukupno		(1,465,627)	(1,303,218)	-	-	(160,143)	(2,266)
Razlika		(245,357)	(1,176,981)	-	180,998	752,892	(2,266)

Aktivnosti i finansijske obaveze koje ne nose kamatu nisu uključene u gore navedenoj tabeli.

Centralna Banka Republike Kosovo

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završila 31. decembra 2019. godine
(u hiljadama evra, osim ukoliko nije drugačije navedeno)

4. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak) (d) Tržišni rizici (nastavak)

Opšti nekomercijalni rizik od netržišne kamatne stope upravljane su od strane Odeljenja za upravljanje sredstvima, koje koristi ulaganja u hartije od vrednosti i depozite u bankama za upravljanje opštim rizikom koji nastaje iz nekomercijalnih aktivnosti CBK-a.

Upravljanje rizikom kamatne stope nasuprot granici promene kamatne stope je dopunjeno praćenjem osetljivosti sredstava i obaveza CBK-a na različite standardne i nestandardne scenarije kamatnih stopa. Standardni scenariji koji se redovno koriste, obuhvataju paralelni pad ili rast u krivama povraćaja od 100 baznih poena (bp). Analiza bankarske osetljivosti na povećanje ili smanjenje tržišnih kamatnih stopa (pretpostavljeno nesimetrično kretanje u krivama povraćaja i konstantno stanje bilansa stanja) je kao što sledi:

2019

	100 bp Povećanje	100 bp Smanjenje
Procenjeni efekat dobitka (gubitka)	2,612	(2,612)

2018

	100 bp Povećanje	100 bp Smanjenje
Procenjeni efekat dobitka (gubitka)	2,454	(2,454)

Izloženost prema ostalim tržišnim/valutnim rizicima – netržišnih portfolija

CBK je izložena prema SDR u vezi sa svojim sredstvima i obavezama u MMF, koje ih redovno prati. Izloženost CBK-a valutnom riziku je kao što sledi:

2019

	100 bp Povećanje	100 bp Smanjenje
Procenjeni efekat dobitka (gubitka)	56	(56)

2018

	100 bp Povećanje	100 bp Smanjenje
Procenjeni efekat dobitka (gubitka)	26	(26)

Centralna Banka Republike Kosovo

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završila 31. decembra 2019.

(u hiljadama evra, osim ukoliko nije drugačije navedeno)

4. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

(d) Tržišni rizici (nastavak)

31. decembar 2019.	EUR	USD (EUR ekvivalent)	SDR (EUR ekvivalent)	Ukupno
Aktive				
Gotovina	302,166	-	-	302,166
Tekući računi sa stranim bankama	108,615	248	-	108,863
Trezorski zapisi	576,616	-	-	576,616
Depoziti sa stranim bankama	239,784	9,080	-	248,864
Sredstva na vezanim računima sa MMF-om	535	-	297,810	298,345
Ostala sredstva	1,700	-	-	1,700
Ukupno	1,229,416	9,328	297,810	1,536,554
Obaveze				
Obaveze prema domaćim bankama	414,942	-	-	414,942
Obaveze prema računima povezanim sa MMF-om	541	-	296,695	297,236
Obaveze prema vladinim institucijama	719,819	-	-	719,819
Obaveze prema javnim i komercijalnim subjektima	52,167	-	-	52,167
Od zaduživanja	2,266	-	-	2,266
Ostale domaće obaveze	1,778	-	-	1,778
Ukupno	1,191,514	-	296,695	1,488,209
Neto pozicija za strane valute	37,902	9,328	1,115	48,345

31. decembar 2018.	EUR	USD (EUR ekvivalent)	SDR (EUR ekvivalent)	Ukupno
Aktive				
Gotovina	285,376	-	-	285,376
Tekući računi sa stranim bankama	34,574	223	-	34,797
Trezorski zapisi	758,207	-	-	758,207
Depoziti sa stranim bankama	174,842	8,734	-	183,576
Sredstva na vezanim računima sa MMF-om	722	-	325,329	326,051
Ostala sredstva	1,411	-	-	1,411
Ukupno	1,255,132	8,957	325,329	1,589,418
Obaveze				
Obaveze prema domaćim bankama	343,394	-	-	343,394
Obaveze prema računima povezanim sa MMF-om	724	-	321,130	321,854
Obaveze prema vladinim institucijama	762,901	-	-	762,901
Obaveze prema javnim i komercijalnim subjektima	110,863	-	-	110,863
Od zaduživanja	2,266	-	-	2,266
Ostale domaće obaveze	1,797	-	-	1,797
Ukupno	1,221,946	-	321,130	1,543,075
Neto pozicija za strane valute	33,186	8,957	4,199	46,343

Centralna Banka Republike Kosovo

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završila 31. decembra 2019. godine (u hiljadama evra, osim ukoliko nije drugačije navedeno)

4. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

(d) Tržišni rizik (nastavak)

CBK uglavnom posluje u evrima, dok strane valute u kojima CBK deluje su pretežno „Posebna prava na podizanje“. Kursevi upotrebljeni za preračun 31. decembra 2019. i 2018. godine su bili sledeći:

	2019	2018
	EUR	EUR
1 SDR	1.23588	1.21424
1 USD	0.89015	0.87336

SDR su dodatna devizna rezervna sredstva kao podrška spoljnim razmenama/transakcijama, koje su definisane i održavana od strane Međunarodnog monetarnog fonda (MMF). Iako SDR nisu same po sebi valute, one predstavljaju potencijalni zahtev za valutom država članica MMF-a za koje mogu biti razmenjena. SDR su nastala 1969. godine da se ublaži nedostatak aktive u poželjnim valutama tog vremena, kao što su američki dolar i zlato, vrednost SDR-a je utvrđuje se kao prosečna korpa četiri glavnih valuta, evra, dolara, britanske funte, i japanskog jena.

USD- su sredstva na tekućem računu i oročenja tokom noći (kao repo) sa Federeal Rezerve New York.

(e) Poslovni rizik

Poslovni rizik predstavlja rizik od nastanka direktnih ili indirektnih gubitaka prouzrokovanih nizom faktora koji se mogu odnositi na procese, osoblje, tehnologiju i infrastrukturu CBK-a, kao i na osnovu spoljnih faktora koji se ne odnose na kreditni, tržišni i rizik likvidnosti, kao što su pravni i regulatorni zahtevi, kao i generalno priznati standardi za korporativno ponašanje. Poslovni rizik potiče iz svih aktivnosti CBK-a i njim su suočene sve organizacione jedinice.

Cilj CBK-a je da upravlja poslovnim rizikom, i zbog toga je osnovala Odeljenje za upravljanje rizikom (koja trenutno ima pod upravljanjem samo procenu poslovnog rizika) i da izbalansira sprečavanje finansijskih gubitaka i oštećenja reputacije CBK-a sa upravljanjem efektivnim troškovima.

Dok, primarna odgovornost za razvoj i implementaciju kontrole poslovnog rizika spada na rukovodeći kadar u okviru svake organizacione jedinice. Ova odgovornost je praćena razvojem opštih standarda CBK-a za upravljanjem poslovnim rizikom u sledećim oblastima:

- zahtevi za odgovarajućom podelom dužnosti i odgovornosti, uključujući nezavisne ovlašćenja transakcija;
- zahtevi za ocenjivanje i nadgledanje transakcija;
- usklađivanje sa regulativnim i zakonskim uslovima;
- dokumentovanje obavljenih kontrola i procedura;
- zahtevi za periodične procene poslovnog rizika i usklađenosti kontrola i procedure za upravljanje ovim rizikom;
- zahtevi za izveštavanje u vezi sa nastalim poslovnim gubicima sa predlogom za korektivne radnje;
- razvoj vanrednih planova;
- stručna obuka i usavršavanje;
- standardi etike i ponašanja; i
- smanjenje rizika, uključujući i osiguranje, gde je efektivno.

Usklađivanje sa standardima CBK-a je podržana procesom periodičnog izveštavanja o efektu interne revizije preko Odeljenja za upravljanje rizikom i planiranom ad hoc kontrolama od strane Internog revizora.

Nalazi segmenata nezavisnih revizora koji su navedeni kao Odeljenje za upravljanje rizikom i internom revizijom su predmet diskusija rukovodstva organizacione jedinice na koje se ovi rezultati odnose i zaključci se šalju Revizorskom komitetu i rukovodstvu CBK-a.

Centralna Banka Republike Kosovo

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završila 31. decembra 2019. godine
(u hiljadama evra, osim ukoliko nije drugačije navedeno)

---

4. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

(f) Upravljanje kapitalom

U skladu sa Zakonom, CBK će uspostaviti i održavati opštu rezervu. Opšta rezerva ne može se koristiti osim za potrebe pokrivanja gubitaka podržanih od CBK. Pored toga, CBK će uspostaviti nerealizovane revalorizacione rezervne račune na račun nerealizovanih dobitaka i gubitaka zahvaljujući svojoj poziciji sa SDR.

U skladu sa Zakonom br. 03/L-209, neto dobit ili neto gubitak CBK-a je obračunat u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja (MSFI).

Raspoloživa dobit za raspodelu će se utvrđivati:

- oduzimanjem od neto dobiti ukupan iznos nerealizovanih revalorizacionih prihoda, i alokacijom ekvivalentnog iznosa odgovarajućem računu nerealizovanih revalorizacionih rezervi, i
- oduzimanjem od odgovarajućeg računa rezervi nerealizovanih revalorizacija i dodavanjem na raspodeljenom dobitku iznos bilo kog nerealizovanog dobitka koji je oduzet od neto dobitka za jednu ili više prethodnih godina i koji je realizovan tokom tekuće finansijske godine.

Nerealizovani revalorizacioni gubici biće prebačeni na odgovarajuće račune nerealizovanih revalorizacionih rezervi sve dok ovi računi rezervi revalorizacije imaju bilans nula, nakon čega će se gubici pokrivati ovogodišnjim dobitkom, zatim od strane opštih rezervi, a potom od ovlašćenog kapitalnog računa.

Neto dobit će prvenstveno biti raspodeljen na opšte rezerve dok će se ukupan iznos osnivačkog kapitala i opštih rezervi poravnati sa pet procenata (5 %) od monetarnih obaveza Centralne banke.

Deo od 50% neto bilansa prihoda realizovanih nakon ispunjavanja kriterijuma od 5% kako je gore navedeno je potrebno da bude prebačeno u Ministarstvo finansija. Preostalih 50% od raspodeljenih prihoda je potrebno da se odredi na račun opštih rezervi CBK-a.

(g) Upravljanje aktivom

U skladu sa Zakonom 03/L-209 i Zakonom 03/L-048 CBK-u je dodeljena odgovornost za izradu i upravljanje ovlašćenim investicijama u ime Ministarstva finansija.

Centralna Banka Republike Kosovo

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završila 31. decembra 2019. godine
(u hiljadama evra, osim ukoliko nije drugačije navedeno)

---

5. Upotreba procenjivanja i pretpostavki

Rukovodstvo raspravlja sa Odborom Centralne Banke o razvoju, izboru i predstavljanju računovodstvenih politika i kritičnih procena CBK-a, i o primeni ovih politika i procena. Procene i pretpostavke neprekidno se procenjuju i zasnivaju se na istorijskom iskustvu i ostalim faktorima, uključujući očekivanja budućih događaja koji se veruje da su razumni u datim okolnostima.

Ova podaci za objašnjenje su osnovni deo upravljanja finansijskim rizikom (vidi napomenu 4).

Ključni izvori neizvesnosti u vrednovanju

Rezervisanja za kreditne gubitke

Sredstva koja se registrovana po troškovima amortizacije procenjuju se za identifikaciju pada vrednosti aktive, na osnovu politika objašnjenih u 3(f)(vi). Specifična komponenta u ukupnom iznosu provizija za pad vrednosti se primenjuju za finansijska sredstva koja su procenjena pojedinačno i zasniva se na osnovu najbolje procene upravljanja aktuelnom vrednošću očekivanih tokova gotovine koji se očekuju da će biti primljeni. Tokom procene ovih tokova gotovine, rukovodstvo rasuđuje o finansijskoj situaciji strana u transakciji i neto ostvarljivu vrednost bilo kojeg osnovnog kolaterala. Svaka aktiva sa padom vrednosti se vrednuje na osnovu njegovog kvaliteta, i procena tokova gotovine koja se računa kao nadoknativa je nezavisno odobrena.

Kritične računovodstvene pretpostavke u primeni računovodstvenih politika CBK-a

Kritične računovodstvene pretpostavke u primeni računovodstvenih politika CBK-a uključuju:

Klasifikacija finansijskih sredstava i obaveza

Računovodstvene politike CBK-a obezbeđuje prostor da se aktive i obaveze odrede na početku različite računovodstvene kategorije pod određenim uslovima.

U klasifikaciji finansijskih sredstava i obaveza kao zadržani do dospeća, CBK je pokazala da ima pozitivnu nameru i sposobnost da zadrže sredstva do datuma dospeća kao što je zatraženo u računovodstvenim politikama 3 (h).

Centralna Banka Republike Kosovo

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završila 31. decembra 2019.

(u hiljadama evra, osim ukoliko nije drugačije navedeno)

6. Finansijska sredstva i obaveze (Računovodstvena klasifikacija i fer vrednost)

Naredna tabela prikazuje klasifikaciju svake klase finansijskih sredstva i obaveza CBK-a, kao i njihovu fer vrednost.

31. decembar	Napomena	2019		2018	
		Amortizovani trošak	Fer vrednost	Amortizovani trošak	Fer vrednost
Gotovina	7	302,166	302,166	285,376	285,376
Tekući računi sa stranim bankama	8	108,863	108,863	34,797	34,797
Trezorski zapisi	9	576,616	579,894	758,207	592,904
Depoziti sa stranim bankama	10	248,864	248,864	183,576	183,576
Sredstva sa MMF-om	11	298,345	298,345	326,051	326,051
Ostala sredstva	14	142	142	131	131
		1,534,996	1,538,274	1,588,138	1,422,835
Obaveze prema domaćim bankama	15	414,942	414,942	343,394	343,394
Obaveza prema vezanim računima sa MMF-om	16	297,236	297,236	321,854	321,854
Obaveze prema vladinim institucijama	17	719,819	719,819	762,901	762,901
Obaveze prema javnim i komercijalnim subjektima	18	52,167	52,167	110,863	110,863
Od zaduživanja	19	2,266	2,266	2,266	2,266
Ostale obaveze	20	756	756	756	756
		1,487,186	1,487,186	1,542,034	1,542,034

Centralna Banka Republike Kosovo

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završila 31. decembra 2019.

(u hiljadama evra, osim ukoliko nije drugačije navedeno)

7. Gotovina

Sva gotovina je izražena u evrima.

8. Tekući računi sa stranim bankama

Ovi računi su sa sledećim bankama:

	2019	2018
Deutsche Bundesbank	71,230	500
Raiffeisen Zentralbank	9,900	9,920
Banque Centrale du Lexemburg	24,169	24,133
Deutsche Bank	1,827	1
Commerzbank AG	499	10
Bayerische Landesbank	990	10
Federal Reserve Bank (FED-NY)	248	223
Ukupno	108,863	34,797

Porast u poređenju sa 2018. godinom je normalan tok dnevnih aktivnosti, ujedno ovo smanjenje na tekućim računima odražava se skoro u uravnoteženom obliku sa rastom u napomeni 7, 9 i 10 (gotovina, hartije od vrednosti i plasman na tržištu novca).

9. Hartije od vrednosti (Trezorski zapisi i Državne obveznice)

Obe kategorije u koje spadaju u okviru grupacije su državne dužničke hartije emitovane od strane zemalja Evropske Unije. Trezorski zapisi prikazani u nastavku su sa rokom dospeća do 1 godine. Dok državne obveznice 5 godine. Sve su izražene u evrima i imaju efektivne kamatne stope koje variraju od 0.008% do 3.020% godišnje u 2019. godini (dok u 2018: 0.008% do 2.696% godišnje).

Analitički prikaz hartija od vrednosti prema vrsti i državama koje su emitovale iste:

	2019			2018		
	Knjigovodstvena vrednost	Umanjenje vrednosti za očekivani kreditni gubitak	Neto Knjigovodstvena vrednost	Knjigovodstvena vrednost	Umanjenje vrednosti za očekivani kreditni gubitak	Neto Knjigovodstvena vrednost
Nemačka	66,652	(60)	66,592	67,126	(60)	67,065
Francuska	10,023	(9)	10,014	10,030	(9)	10,021
Nizozemska	12,556	(11)	12,544	12,772	(11)	12,761
Italija	-	-	-	176,834	(159)	176,675
Slovenija	21,435	(19)	21,416	22,138	(20)	22,118
Luksemburg	89,313	(80)	89,233	90,244	(81)	90,162
EuroFima-Švajcarska	5,827	(5)	5,822	6,040	(5)	6,035
KommuneKredit-Denmark	6,052	(5)	6,047	-	-	-
Austrija	77,099	(69)	77,029	79,463	(72)	79,392
Irlande	104,335	(94)	104,241	105,390	(95)	105,295
Kosovo	183,845	(165)	183,679	188,853	(170)	188,683
	577,135	(519)	576,616	758,89	(683)	758,207

Centralna Banka Republike Kosovo

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završila 31. decembra 2019.

(u hiljadama evra, osim ukoliko nije drugačije navedeno)

9. Hartije od vrednosti (Trezorski zapisi i Državne obveznice) – (nastavak)

Prema vrsti

	2019			2018		
	Knjigovods tvena vrednost	Umanjenje vrednosti za očekivani kreditni gubitak	Neto knjigovo dstvena vrednost	Knjigovod stvena vrednost	Umanjenje vrednosti za očekivani kreditni gubitak	Neto knjigovo dstvena vrednost
Blagajnički zapisi	150	-	150	5,998	(5)	5,993
Vladine obveznice	576,985	(519)	576,466	752,892	(678)	752,214
Total	577,135	(519)	576,616	758,890	(683)	758,207

Kretanje odgovarajućih ECL-a za dužničke hartije od vrednosti po amortizovanim troškovima je kako slijedi:

	2019			
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Total
ECL 1. januara 2019	683	-	-	683
Transfer u Fazi 1	-	-	-	-
Transfer u Fazi 2	-	-	-	-
Transfer u Fazi 3	-	-	-	-
Naknada za ECL u godini	(164)	-	-	(164)
Uticaj na ECL izloženosti prenesene između faza tokom godine	-	-	-	-
Poništavanje popusta (priznato u prihodu od kamata)	-	-	-	-
Promene usled modifikacija koje ne rezultiraju prestankom prepoznavanja	-	-	-	-
Izmene modela i ulaza koji se koriste za proračun ECL-a	-	-	-	-
Prilagođavanje deviza	-	-	-	-
At 31 Decembar	519	-	-	519

	2018			
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Total
ECL 1. januara 2019	-	-	-	-
Uticaj usvajanja MSFI 9 od 1. januara	533	-	-	533
Transfer u Fazi 1	-	-	-	-
Transfer u Fazi 2	-	-	-	-
Transfer u Fazi 3	-	-	-	-
Naknada za ECL u godini	150	-	-	130
Uticaj na ECL izloženosti prenesene između faza tokom godine	-	-	-	-
Poništavanje popusta (priznato u prihodu od kamata)	-	-	-	-
Promene usled modifikacija koje ne rezultiraju prestankom prepoznavanja	-	-	-	-
Izmene modela i ulaza koji se koriste za proračun ECL-a	-	-	-	-
Prilagođavanje deviza	-	-	-	-
At 31 Decembar	683	-	-	683

Centralna Banka Republike Kosovo

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završila 31. decembra 2019.

(u hiljadama evra, osim ukoliko nije drugačije navedeno)

9. Hartije od vrednosti (Trezorski zapisi i Državne obveznice) – (nastavak)

Kreditni rejting za finansijske instrumente u koje je CBK investirao za godinu koja se završila 31. decembra 2019. godine bio je od AAA do BBB + / Aaa do Baa1, prema Standard & Poor's / Moodi's. Smanjenje u odnosu na 2018. godinu uglavnom je posljedica prenosa između kategorija / stavki 7,8,9 i 10 (tj. Napomena 9 je smanjena, a iznosi u 7, 8 i 10 su povećani).

10. Plasmani sa stranim bankama

Depoziti sa stranim bankama sastoje se od:

	2019			2018		
	Knjigov odstvena vrednost	Umanjenje vrednosti za očekivani kreditni gubitak	Neto knjigovo dstvena vrednost	Knjigovo dstvena vrednost	Umanjenje vrednosti za očekivani kreditni gubitak	Neto knjigovo dstvena vrednost
Oročeni dep						
Deutsche CBK	240,000	(216)	239,784	175,000	(158)	174,842
Federal Reserve CBK (FED-NY)	9,079	-	9,079	8,733	-	8,733
	249,079	(216)	248,863	183,734	(158)	183,575
Kamata obračunata na oročene depozite						
Deutsche CBK	-	-	-	-	-	-
Federal Reserve CBK (FED-NY)	1	-	1	1	-	1
	1	-	1	1	-	1
Total	249,080	(216)	248,864	183,734	(158)	183,576

Kretanje odgovarajućih ECL-a za depozitne račune kod nerezidentnih banaka po Amortizovanim troškovima je kako slijedi:

	2019			
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Total
ECL 1. januara 2019	158	-	-	158
Transfer u Fazi 1	-	-	-	-
Transfer u Fazi 2	-	-	-	-
Transfer u Fazi 3	-	-	-	-
Naknada za ECL u godini	58	-	-	58
Uticaj na ECL izloženosti prenesene između faza tokom godine	-	-	-	-
Poništavanje popusta (priznato u prihodu od kamata)	-	-	-	-
Promene usled modifikacija koje ne rezultiraju prestankom prepoznavanja	-	-	-	-
Izmene modela i ulaza koji se koriste za proračun ECL-a	-	-	-	-
Prilagođavanje deviza	-	-	-	-
At 31 Decembar 2019	216	-	-	216

Centralna Banka Republike Kosovo

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završila 31. decembra 2019.

(u hiljadama evra, osim ukoliko nije drugačije navedeno)

10 Plasmani sa stranim bankama (nastavak)

	2018			
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Total
ECL 1. januara 2019	-	-	-	-
Uticaj usvajanja MSFI 9 od 1. januara	54	-	-	54
Transfer u Fazi 1	-	-	-	-
Transfer u Fazi 2	-	-	-	-
Transfer u Fazi 3	-	-	-	-
Naknada za ECL u godini	104	-	-	104
Uticaj na ECL izloženosti prenesene između faza tokom godine	-	-	-	-
Poništavanje popusta (priznato u prihodu od kamata)	-	-	-	-
Promene usled modifikacija koje ne rezultiraju prestankom prepoznavanja	-	-	-	-
Izmene modela i ulaza koji se koriste za proračun ECL-a	-	-	-	-
Prilagođavanje deviza	-	-	-	-
At 31 Decembar	158	-	-	158

Depoziti uspostavljeni sa stranim banaka utvrđeni su u evrima i dobijaju kamatu prema efektivnoj kamatnoj stopi od 0.000% do 5.370% godišnje (2018: 0.000% do 3.040%) kao i imaju prvobitan rok dospeća od 1 do 367 dana (2018: od 1 do 368 dana). Svi depoziti imaju minimalni kreditni rejting od A3/BBB+, prema proceni sprovedenoj za 2019. godinu od strane Standard &Poors/Moody's.

Ukoliko je uporedimo sa krajem 2018. godine primećujemo smanjenje pozicije krajem 2019. godine u odnosu na 2018. godinu, koja uglavnom proizilazi iz normalne aktivnosti pomenutog upravljanja portfolijom u Napomeni 8 i 9 u vezi sa kretanjem portfolija kao i kretanjima unutar stavki kod napomene 7, 8, 9 i 10 za što optimalnije upravljanje sredstvima.

11. Sredstva povezana sa MMF-om

	2019	2018
Članska kvota u MMF-u	102,084	100,296
Naslovi SDR	63,116	64,890
Obračunata kamata	535	722
MMF	165,735	165,908
Vlada		
Zahtev vlade Kosova za korišćenje fondova MMF-a (SBA)	132,610	160,143
Ukupno	298,345	326,051

Gore navedena sredstva odnose se na prijem Kosova u MMF, juna 2009. godine. U vezi sa članstvom Kosova u MMF, CBK deluje kao depozitni i fiskalni agent. To je u skladu sa Zakonom br. 03/L-209 o Centralnoj banci Republike Kosova i Zakonom br. 03-L-152 o članstvu Republike Kosovo u Međunarodnom monetarnom fondu i Organizacijama grupe Svetske banke.

Centralna Banka Republike Kosovo

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završila 31. decembra 2019.

(u hiljadama evra, osim ukoliko nije drugačije navedeno)

---

11 Sredstva povezana sa MMF-om

Kvota MMF-a predstavlja kvotu registracije koja je utvrđena za vreme prijema i koja je izražena u SDR-u. Porast prikazuje porast kvote od 59 miliona SDR u 82.6 miliona (gore prikazana u napomeni 11 su u evrima) i vrednost se utvrđuje na osnovu pravila, uredbi i odluka MMF-a.

Naslovi SDR-a predstavljaju aktive odobrene od strane Odbora guvernera MMF-a prema alokaciji SDR u zemljama članicama MMF-a (odluke donete 28. avgusta 2009. godine i 9. septembra 2009. godine). Naslovi SDR-a sadrže godišnje kamatne stope u 2019. godini koje variraju od 0.738% do 1.148% godišnje (2018: 0.758% do 1.117% godišnje).

Zahtev od strane Vlade za korišćenje sredstava MMF-a, predstavljaju obaveze Vlade koje proizilaze iz potpisivanja Stand by - Sporazuma između Vlade Kosova i MMF-a u junu 2010. godine, aprila 2012. godine i jula 2018. godine, putem kojeg je Vlada Kosova dobila od MMF-a liniju korišćenja sredstava u skladu sa dotičnim sporazumima, dok je pozicija na dan 31. decembra 2019. godine je 131.9 miliona SDR (ili 160.1 miliona evra). Kamatne stope ovih sporazuma se odnose na kamatnu stopu prema tržišnim uslovima stope na osnovu kamate uspostavljene od strane MMF-a, koja je i sama povezana sa kamatnom stopom SDR-a. Kamatna stopa za 2019. godinu varira od 1.769% do 2.126% na godišnjem nivou (u 2018. godini kretala se od 1.247% do 1.752% godišnje).

CBK deluje kao depozitna institucija (Banka) za Vladu Kosova. Radi upravljanja aktivnostima koje proističu iz sporazuma sa MMF-om, CBK i Vlada Kosova su postigle sporazum o razumevanju za svaki Stand-by sporazum „o procedurama za zahtev, prijem, usluživanje i otkup fondova od MMF-a prema uslovima Stand-by sporazuma. Na osnovu ovog sporazuma, CBK povlači SDR-e od MMF-a u ime Vlade i kreditira ove fondove na račun Vlade.

Centralna Banka Republike Kosovo

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završila 31. decembra 2019.

(u hiljadama evra, osim ukoliko nije drugačije navedeno)

12. Imovina i oprema

Imovinu i opremu čine sledeće:

	Investicije u objekte pod zakupom	Oprema	Kompjuteri	Vozila	Aktive u pripremi	Gjithsej
Troškovi						
1. januara 2018.	2,873	2,203	2,133	320	2,248	9,777
Nabavka	100	228	36	-	-	364
Transfer od/do	2,228	-	-	-	(2,228)	-
Transfer od/do (ispravka)	-	-	-	-	(20)	(20)
Otuđenje	-	-	(3)	-	-	(3)
31. decembra 2018.	5,201	2,431	2,166	320	-	10,118
1. januara 2019.	5,201	2,431	2,166	320	-	10,118
Nabavka	113	102	99	69	213	596
Transfer od/do	-	-	-	-	-	-
Transfer od/do (ispravka)	-	-	-	-	-	-
Otuđenje	-	-	-	-	-	-
31. decembra 2019.	5,314	2,533	2,265	389	213	10,714
Deprecijacija						
1. januara 2018.	921	1,732	1,534	261	-	4,448
Godišnja deprecijacija	232	175	220	30	-	657
Transfer od/do (ispravka)	-	-	-	-	-	-
Otuđenje	-	-	(3)	-	-	(3)
31. decembra 2018.	1,153	1,907	1,751	291	-	5,102
1. januara 2019.	1,153	1,907	1,751	291	-	5,102
Godišnja deprecijacija	265	172	175	34	-	645
Transfer od/do (ispravka)	-	-	-	-	-	-
Otuđenje	-	-	-	-	-	-
31. decembra 2019.	1,418	2,079	1,926	325	-	5,747
Neto knjigovodstvena vrednost						
1. januara 2018.	1,952	471	599	59	2,248	5,329
31. decembra 2018.	4,048	524	415	29	-	5,016
31. decembra 2019.	3,896	454	339	65	213	4,967

Do 31. decembra 2019. godine nije bilo sredstava koja su stavljena kao zalog (31. decembar 2018. godine: nijedna). Prema Zakonu o CBK-u, Centralna banka će za svoje službeno poslovanje koristiti i upravljati imovinom i objektima, uključujući pokretnu i nepokretnu imovinu, koja se nalaze u ulici Garibaldi 33, Priština.

Centralna Banka Republike Kosovo

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završila 31. decembra 2019.

(u hiljadama evra, osim ukoliko nije drugačije navedeno)

13. Nematerijalna sredstva

Nematerijalna sredstva čine sledeće:

	Računarski programi u pripremi	Računarski programi	Ukupno
Troškovi			
Stanje na dan 1. januara 2018.	89	3,785	3,874
Nabavka	-	77	77
Transferi (od)/za	(89)	89	-
Transferi (od)/za (ispravka)	-	20	20
Otuđenje	-	-	-
Stanje na dan 31. decembra 2018.	-	3,971	3,971
Stanje na dan 1. januara 2019.	-	3,971	3,971
Nabavka	508	43	551
Transferi (od)/za	-	-	-
Transferi (od)/za (ispravka)	-	-	-
Otuđenje	-	-	-
Stanje na dan 31. decembra 2019.	508	4,014	4,522
Amortizacija			
Stanje na dan 1. januara 2018.	-	1,809	1,809
Godišnja amortizacija	-	372	372
Otuđenje	-	-	-
Stanje na dan 31. decembra 2018.	-	2,181	2,181
Stanje na dan 1. januara 2019.	-	2,181	2,181
Godišnja amortizacija	-	396	396
Otuđenja /otpisivanja	-	-	-
Stanje na dan 31. decembra 2019.	-	2,577	2,577
Neto knjigovodstvena vrednost			
Stanje na dan 1. januara 2018.	89	1,976	2,065
Stanje na dan 31. decembra 2018.	-	1,790	1,790
Stanje na dan 31. decembra 2019.	508	1,437	1,945

14. Ostala sredstva

Ostala sredstva čine sledeće:

	2019	2018
Prihodi obračunati od nadoknada	1,558	1,280
Potraživanja i avansi, isplate u toku	142	131
Ukupno	1,700	1,411

Obračunati prihodi od nadoknada predstavljaju procenjenu nadoknadu za obnovu licenci i ostalih naknada za domaće finansijske institucije za poslednje tromesečje.

Centralna Banka Republike Kosovo

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završila 31. decembra 2019.

(u hiljadama evra, osim ukoliko nije drugačije navedeno)

15. Obaveze prema domaćim komercijalnim bankama

Prema Pravilu XVII CBK-a za bankarski nadzor, komercijalne banke koje posluju na Kosovu su obavezne da drže rezerve likvidnosti u iznosu od 10% kvalifikovanih depozita njihovih klijenata. Najmanje polovina ovih rezervi treba da se drži na računu CBK-a.

Obaveze prema domaćim bankama	2019	2018
ProCredit Bank Kosovo	29,070	29,834
Raiffeisen Bank Kosovo	41,973	35,665
NLB Prishtina	28,123	23,162
Banka Ekonomike	9,818	8,351
Banka për Biznes	10,336	8,689
Banka Kombëtare Tregtare (ogranak u Prishtini)	15,203	12,261
Turska Ekonomska Banka (TEB)	22,243	18,672
Komercijalna Banka – Ogranak u Mitrovici	3,886	3,214
Turkiye is Bankasi a.s.	3,294	2,842
T.C. Ziraat Bankasi A.S. – Ogranak na Kosovu	2,315	764
Banka Kreditore e Prishtinës	-	-
Ukupno zahtevane rezerve	166,261	143,454
Dodatni iznos iznad zahtevane rezerve		
ProCredit Bank Kosovo	26,882	10,764
Raiffeisen Bank Kosovo	18,958	9,635
NLB Prishtina	53,539	46,755
Banka Ekonomike	32,026	47,518
Banka për Biznes	31,733	30,532
Banka Kombëtare Tregtare (ogranak u Prishtini)	25,576	20,278
Turska Ekonomska Banka (TEB)	32,635	18,790
Komercijalna Banka – Ogranak u Mitrovici	3,737	3,144
Turkiye is Bankasi a.s.	16,013	11,580
T.C. Ziraat Bankasi A.S. – Ogranak na Kosovu	7,582	915
Banka Kreditore e Prishtinës	-	29
Ukupno dodatak na tekućim računima	248,681	199,940
Ukupan iznos na tekućim računima	414,942	343,394

Primenjena kamatna stopa na dan 31. decembra 2019. godine iznosila je -0,60% (naknadno -0,40% za 31. decembar 2018.) za depozite iznad zahtevane ponovne isporuke. Obavezna rezerva se izračunava po pravilu obavezne rezerve.

Centralna Banka Republike Kosovo

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završila 31. decembra 2019.

(u hiljadama evra, osim ukoliko nije drugačije navedeno)

16. Obaveze prema vezanim računima sa MMF-om

	2019	2018
MMF račun br. 1	255	251
MMF račun br. 2	6	6
MMF račun hartija od vrednosti	209,641	235,825
MMF SDR raspodela	68,429	67,231
Obračunata kamata	541	725
Ukupno obaveza prema MMF-u	278,872	304,038

Obaveza prema Vladi

MMF- Deo kvote plaćen od strane Vlade	18,364	17,816
Ukupno obaveza prema Vladi	18,364	17,816
Ukupno	297,236	321,854

Gore pomenute vrednosti se povezuju sa prijemom Kosova u MMF, juna 2009. godine.

Računi br. 1 i br. 2 su računi MMF-a u CBK-u, otvoreni u skladu sa pravilima i propisima MMF-a.

Račun hartija od vrednosti MMF-a predstavlja jednu vrstu menice izdate od strane Vlade Kosova koja treba da se plati na zahtev MMF-a. Ovaj iznos predstavlja obaveze CBK-a prema MMF-u i to je u saglasnosti sa odgovarajućim zahtevom CBK-a Vladi Kosova.

Isplaćeni deo kvote MMF-a od strane Vlade Kosova predstavlja iznos koji je Vlada Kosova isplatila MMF-u u ime kvote MMF-a.

Raspodela SDR-a predstavlja raspodelu SDR-a u zemljama članicama MMF-a kao što je odobreno od strane Odbora gvernera MMF-a, 28. avgusta 2009. godine i 9. septembra 2009 godine.

Raspodela SDR-a i isplaćeni deo kvote su kamate koje čine prosečne godišnje kamatne stope koje variraju od 0.740% - 1.153% za 2019. godinu (2018: 0.764% - 1.121% godišnje).

Centralna Banka Republike Kosovo

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završila 31. decembra 2019.

(u hiljadama evra, osim ukoliko nije drugačije navedeno)

17. Obaveze prema vladinim institucijama

Obaveze prema vladinim institucijama čine sledeći tekući računi:

Tekući računi	2019	2018
Trezor – Ministarstvo finansija	444,301	374,663
Kosovska agencija za privatizaciju	275,160	388,116
Privremene institucije samouprave	358	122
Ukupno	719,819	762,901

Godišnja efektivna kamatna stopa za tekuće račune za završenu godinu 31. decembra 2019. godine je nula (za godinu završenu 31. decembra 2018. godine: nula).

18. Obaveze prema javnim i komercijalnim preduzećima

	2019	2018
Tekući računi		
Osiguravajuća društva	4,717	4,537
Druge javne institucije	47,448	106,324
Licencirani penzijski fondovi	-	-
Ostalo	2	2
Ukupno	52,167	110,863

Efektivna kamatna stopa za tekuće račune dana 31. decembra 2019. godine i 2018. godine je nula. Razlika u okviru grupe proizilazi od poslovnih aktivnosti sa sopstvenim računom u CBK.

19. Pozajmice

	2019	2018
Pozajmice	2,266	2,266
Ukupno	2,266	2,266

Gore navedeni iznosi predstavljaju zaduživanje u Svetskoj Banci. Svetska Banka je iskoristila mogućnost zaduživanja pod povoljnim uslovima (niskim kamatnim stopama i period neplaćanja glavnice od oko 10 godina). Otplata kamata je započela od početka isplate 2014. godine, ali otplata glavnice će početi od oktobra 2021. Konačni rok dospeća biće 15. aprila 2031. Zaduživanje se uglavnom odnosi na projekat za izvršenje isplata u zemlji omogućujući njihovu obradu u realnom vremenu i projekat centra za kontinuitet rada. Oba projekta su već realizovana.

Centralna Banka Republike Kosovo

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završila 31. decembra 2019.

(u hiljadama evra, osim ukoliko nije drugačije navedeno)

20. Druge obaveze

	2019	2018
Osiguran račun	756	756
Odloženi prihodi grantova	393	492
Ostali odloženi prihodi	11	5
Fond rezervi	162	162
Razni kreditori	456	382
	1,778	1,797

Promene proizilaze samo od normalnog toka aktivnosti u okviru grupisanja u odnosu na datume kada se prikazuju stanja.

Dana 31. decembra 2019. godine u okviru osiguranih računa je iznos od 756 hiljada evra, koji se odnosi na tekuće-operativne račune Osiguravajućeg društva Kosova, koja je likvidirana u aprilu 2010. godine. Prema pomenutom procesu, ovaj iznos je ostao pod osiguranjem i dana 31. decembra 2019. godine i 2018. godine ima saldo koji je gore prikazan.

Kretanja u prihodima od grantova su sledeća:

	Ministarst vo Finansija	Svetsk a Banka	Evropska centralna banka	Ukupno
Odloženi prihodi od grantova 1. januara 2018. godine	258	333	-	591
Dobijeni grantovi u toku godine	-	-	-	-
Godišnji prihodi od grantova	(60)	(39)	-	(99)
Odloženi prihodi od grantova 31. decembra 2018. godine	198	294	-	492
Odloženi prihodi od grantova 1. januara 2019. godine	198	294	-	492
Dobijeni grantovi u toku godine	-	-	21	21
Godišnji grantovi priznati kao prihodi	(60)	(39)	(21)	(120)
Odloženi prihodi od grantova 31. decembra 2019. godine	138	255	-	393

21. Ovlašćeni kapital

Ovlašćeni kapital CBK-a, 31. decembra 2019. godine i 2018. godine je 30,000 evra prema Zakonu br. 03/L- 209, usvojenog 22. jula 2010. godine.

CBK podnosi izveštaj Skupštini Kosova. Kapital CBK-a ne podleže nikakvim obavezama.

21a. Rezervni fond i revalorizacija rezerve

Rezervni fond i revalorizacija rezerve su regulisani Zakonom br. 03/L-209 o Centralnoj banci Republike Kosovo. Dobit iz svake finansijske godine je raspodeljen kao što je opisano u napomeni 4 (f) u skladu sa ovim Zakonom.

Centralna Banka Republike Kosovo

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završila 31. decembra 2019.

(u hiljadama evra, osim ukoliko nije drugačije navedeno)

22. Neto prihodi od kamate

Neto prigode od kamate čine sledeće:

	2019	2018
Prihodi od kamate		
Prihodi od depozita	198	156
Od trezorskih zapisa	1,983	1,607
Od račun sa MMF-om	642	611
Od negativnih stopa na depozite ²	706	452
	3,529	2,826
Rashodi od kamate		
Na računima nebankarskih subjekata (MMF)	683	622
Prema nostro računima kod korespondentnih banaka	901	346
Na oročene depozite	0	0
Od zaduživanja	16	15
	1,599	982
Neto prihodi od kamate	1,930	1,844

23. Neto prihodi od naknada i provizija

Neto prijhode od naknada i provizija čine sledeći:

	2019	2018
Prihodi od naknada		
Od depozita novca	873	665
Od stranih dolazećih transfera	70	72
Od stranih izlaznih transfera	352	294
Od međubankarskog kliring sistema	1,279	1,016
Od sistema kreditnog registra	199	166
Ostale naknade	25	39
	2,798	2,252
Rashodi od naknada		
Za transport novca	529	277
Za transakcije sa odgovarajućim bankama	47	55
	576	332
Neto prihodi od naknada i provizija	2,222	1,920

Ova grupa prihoda je tekuća od usluga pružanih prema klijentima banke (institucije), za plaćanja, depozite, za platformu kreditnog registra kao i za održavanje računa i stavki u čuvanju.

² Negativni kamati primenjuju se na komercijalne banke i Kosovski penzioni štedni fond.

Centralna Banka Republike Kosovo

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završila 31. decembra 2019.

(u hiljadama evra, osim ukoliko nije drugačije navedeno)

24. Prihodi od regulativne aktivnosti

Prihodi od regulativne aktivnosti, uglavnom obuhvataju naknade uspostavljane prema finansijskim institucijama na Kosovu kao i deo izdavanja ili obnavljanja licenci, isto tako i ostale primenjive naknade koje se odnose na njihove aktivnosti i za koje aktivnosti CBK ima pravnu nadležnost za regulisanje.

Prihodi od regulativne aktivnosti:

	2019	2018
Naknada uspostavljena za komercijalne banke	3,137	2,822
Naknada uspostavljena za osiguravajuća društva	1,491	1,327
Naknada za nebankarske finansijske institucije	300	276
Naknada od obnavljanja penzija	28	26
Ukupno	4,956	4,451

25. Prihodi od grantova

Prihodi od grantova čine sledeće:

	2019	2018
Trezor – Ministarstvo finansija (ICU portfolio)	60	60
Svetska Banka	39	39
Evropska centralna banka	21	-
Ukupno	120	99

26. Ostali operativni prihodi

Ostali prihodi:

	2019	2018
Ostali (neredovni) prihodi	8	11
Ukupno	8	11

U okviru ostalih neredovnih prihoda su prihodi u okviru napomene 26 i kao takva se ne nadovezuju sa redovnim aktivnostima ili na bilo koju drugu specifičnu stavku prikazanu kao posebno u okviru ostalih finansijskih stavki.

Centralna Banka Republike Kosovo

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završila 31. decembra 2019.

(u hiljadama evra, osim ukoliko nije drugačije navedeno)

27. Troškovi osoblja

Troškove osoblja čine sledeći:

	2019	2018
Primanja zaposlenih		
Plate	3,892	3,471
Penzijski doprinosi	609	540
Troškovi zdravstvenog osiguranja	189	166
	4,690	4,177
Troškovi ostalog osoblja		
Obuke osoblja	164	95
Troškovi Odbora Centralne Banke	116	115
Ostalo	19	20
	299	230
Ukupno	4,989	4,407

Broj zaposlenih koji je aktivno uticao na prikazanim troškovima za 2019. godinu bio je 236 (2018: 218).

28. Opšti i administrativni troškovi

Opšte i administrativne troškove čine sledeći:

	2019	2018
Troškovi osiguranja	296	298
Održavanje i popravke	76	56
Održavanje računarskih programa	333	310
Troškova komuniciranja (telefon, teleks, i internet)	38	34
Komunalne usluge	82	85
Troškovi revizije i konsultacije	13	16
Troškovi bezbednosti i obezbeđenja	111	96
Putovanja i prevoz	153	128
Operativni troškovi vozila	19	20
Kancelarijski materijal	5	5
Troškovi reprezentacije*	122	36
Troškovi reprezentacije (ostalo*)	9	9
Troškovi za kafu	42	41
Potrošni materijal za računare i drugi srodni artikli	15	15
Potrošni materijal za opremu	4	3
Troškovi publikacije i literature	10	16
Tehnička- profesionalna podrška i ostale spoljne usluge	56	9
Članstva u profesionalnim udruženjima**	28	29
Ostalo	40	21
Ukupno	1,451	1,227

* Troškovi reprezentacije (ostalo) su uglavnom ručkovi/večere za reprezentaciju institucije
Troškovi reprezentacije čine: *konferencije tokom 2019. godine, program finansijske edukacije, zastupljenost u regionalnim sportskim takmičenjima, dečji pokloni za kraj godine, ceremonije i pokloni za penzionisanje osoblja, pokloni za 8. mart i slično.*

** Članstva u profesionalnim udruženjima su uglavnom članstva u udruženjima međunarodnog nivoa regulatora nadzora osiguranja, nadgledanja penzija, kreditnog registra, za internu reviziju kao i standarde finansijskog izveštavanja.

Centralna Banka Republike Kosovo

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završila 31. decembra 2019.

(u hiljadama evra, osim ukoliko nije drugačije navedeno)

29. Neto dobit / (gubici) od vrednovanja (razmene) valute

Neto gubitak od kursa razmene valute je 527 hiljada evra za godinu koja se završila 31. decembra 2019. godine, (dok 2018. godine: gubitak od 1,225 hiljada) i predstavlja neostvarene gubitke u odnosu na razlike koje dolaze od razmene valute od konverzije sredstava (imovina) i obaveza USD-a i SDR-a u ekvivalentnim vrednostima izraženim u knjigama CBK-a.

U okviru valuta koja nisu u evrima, imamo sledeće relevantne pozicije:

Napomena:	31. decembar 2019.		
		Imovina	Obaveze
10	USD	10,479	-
11,16	DVT (SDR)	240,969	240,067

	31. decembar 2018.		
		Imovina	Obaveze
10	USD	10,255	-
11,16	DVT (SDR)	267,928	264,468

Efekat iz promene kursa razmene valute u sveobuhvatnim prihodima

	31. decembar 2019.	31. decembar 2018.
od USD	172	403
od DVT (SDR)	76	124
	248	527

Dobitak / gubitak od promene „deviznog kursa“ je privremena neradna pozicija izvedena iz stavki u stranoj valuti (USD i DVT-SDR objavljeni gore), koji se na datum izveštavanja moraju prijaviti u eurima u njihovim ekvivalentima prema deviznom kursu datuma izveštavanja. Sa promenom kursa takođe postoji razlika (bilo da je to dobitak ili gubitak), koji kao takav izjednačava finansijske stavke - ekvivalentne vrednosti, ali koje nisu stvarne realizacije.

Ovaj efekat u 2019. godini je pozitivan i povećao je "ukupni sveobuhvatni prihod za godinu". Ako izuzmemo ovaj efekat (odnosno iznosi 248 hiljada i 527 hiljada evra kao nerealizovana dobit), finansijski rezultat poslovanja za 2019. godinu je 1.861 hiljadu evra, a za 2018. 1.407 hiljada evra.

Pozicija u dolarima (američki dolar) je kod Federalne rezerve CBK Nev Iork (FED) i drži se u svrhu upravljanja aktivnostima investicionog portfelja u okviru upravljanja imovinom. Ova aktivnost započela je u drugom kvartalu 2018. godine.

Položaj u DVT-u - Posebna prava povlačenja navedena su u napomenama 11 i 16.

Centralna Banka Republike Kosovo

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završila 31. decembra 2019.

(u hiljadama evra, osim ukoliko nije drugačije navedeno)

30. Novac i njegovi ekvivalenti

Novac i njegove ekvivalente čine sledeće:

	Napomena	2019	2018
Gotovina	7	302,166	285,376
Tekući računi sa stranim bankama	8	108,863	34,797
Depozit sa stranim bankama sa rokom dospeća do tri meseca	10	9,080	8,734
Ukupno		420,109	328,907

Gotovina i njeni ekvivalenti se drže u cilju ispunjavanja obaveza likvidnosti, uglavnom kratkoročnih. Investicija se kvalifikuje kao ekvivalent gotovine kada ima kratak rok dospeća, tri meseca ili manje, od dana nabavke.

31. Ugovorene i potencijalne obaveze

Pravne

CBK ima nekoliko otvorenih sudskih procesa protiv nje na dan izveštavanja o ovim finansijskim izveštajima. Mišljenje je rukovodstva da krajnji ishod ovih sudskih sporova neće materijalno uticati na finansijske izveštaje CBK-a na godinu koja se završila 31. decembra 2019. godine, međutim, želeći da budemo pažljivi, za neke od njih smo procenili raspodelu jednog rezervnog fonda koji je prikazan kao stavka kod ostalih obaveza, i tokom 2019. godine nismo dodali ovaj rezervni fond.

Ugovorene kreditne obaveze

Dana 31. decembra 2019. godine, CBK je imala za obavezu da postavlja depozite u sveukupnom iznosu od 0/nula/ miliona evra (31. decembra 2018. godine, CBK je imala za obavezu da postavlja depozite u sveukupnom iznosu od 20/dvadeset/ miliona evra).

Centralna Banka Republike Kosovo

Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završila 31. decembra 2019.

(u hiljadama evra, osim ukoliko nije drugačije navedeno)

31. Ugovorene i potencijalne obaveze (nastavak)

Ugovorene kreditne obaveze (nastavak)

Ostale obaveze

Ostale obaveze čine:

	2019	2018
Ugovori o uslugama	11	168
Ugovor o renoviranju i popravkama u objektu	37	118
Ugovor o opremi	146	80
Ukupno	194	367

U 2009. godini, Kosovo je postala članica organizacija grupe Svetske banke – Međunarodna banka za obnovu i razvoj (EBRD), Međunarodno udruženje za razvoj (IDA) i Multilateralna agencija za garantovanje investicija (MIGA). U vezi sa ovim članstvom, CBK deluje kao depozitni organ. To je u skladu sa Zakonom br. 03/L-209 o Centralnoj banci Republike Kosovo i Zakonom br. 03-L-152 o učlanjenju Republike Kosovo u Međunarodnom monetarnom fondu i Organizacijama grupe Svetske banke.

U junu 2009. godine, Vlada Kosova je izdala menice za isplate u vezi članstva u gore navedenim agencijama Svetske banke, na njihov zahtev i prema instrukcijama za plaćanje. Ukupno stanje na dan 31. decembar 2019. godine bio je 645 hiljada i u 2018. godini ove menice su bile 645 hiljada evra.

32. Transakcije sa povezanim stranama

Povezane strane čine glavno rukovodstvo i Odbor Centralne Banke. Njihove kompenzacije su sledeće:

	2019	2018
Kompenzacija za članove Odbora Centralne Banke	90	75
Kompenzacija za Revizorsku komisiju	9	9
Kompenzacije za glavno osoblje rukovodstva	115	186
Ukupno	214	270

33. Događaji nakon datuma izvještavanja

Nakon datuma izveštavanja nije bilo događaja koji bi zahtevali korekciju ili dodatne napomene u ovim finansijskim izveštajima. Ovo uključuje i našu ocenu i procene finansijskog efekta za pandemijsku situaciju covid-19.